

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 150 Ft

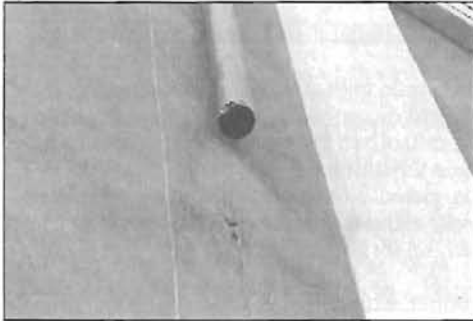
XV. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2008. április

A tartalomból:

Rózsahegy Napok, és endrődiek találkozójának programja - 5. oldal

Lelopták az endrődi templom ereszcatornáját - 2. oldal

Iskolaköztalogató a Szent Gellért Iskolában - 6. oldal

Életképek a Kis Bálint Iskolában - 13. oldal

Gyomaendrőd méltóságteljesen ünnepelt március 15-én - 20. oldal

ENDRŐDI TALÁLKOZÓ BUDAPESTEN

*Közgyűlési beszámoló
hétköznapi nyelvezetben fogalmazva*

Azt az aranyigazságot, hogy repül az idő, már sokan és sokszor elmondták, de valóban rohan az idő, hiszen a tavalyi közgyűlés mintha tegnap lett volna, ami kényszerből új időszakot nyitott a Baráti Kör életében. A március 8-ára meghirdetett közgyűlés szervezését beárnyékolta az időközben március 9-ére kiírt választás időpontja, ami több érdeklődőnél gondot jelentett, de oly nehéz mindenhez illeszthető jó időpontot találni.

A szokott helyen végül 72 fő részvételével került megtartásra a szervezetünk szokásos éves közgyűlése, melynek napirendje a 2007. éves beszámoló, ill. a 2008. évi feladatok ismertetése volt.

A közgyűlés megnyitó részében köszöntöttem Nőnap alkalmából a hölgyeket, majd a szokásos bejelentéseket követően üdvözöltem a Baráti Kör munkájában újonnan bekapcsolódó tagokat, akik 9 fővel képviselték a régóta várt új arcokat. Ez azért is lényeges, mert a szervezés során több régi tagtársunk betegsége, korára való tekintettel lemondta a részvételt. Mindnyájuknak javuló egészséget kívánunk ezúton is!

A 2007. évi tevékenységről beszámolva megemlítettem, hogy a tagság sikeresnek ítélte az endrődi kétnapos „szülőföld

látogatást”, élményszerű programjaival, melyről és egyéb rendezvényekről is az újrési üdvözlőnkben tájékoztattuk a széles tagságot. A Rózsahegy *folytatás az 5. oldalon*

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Rózsahegy Könyvtár hírei

2008. március 18-án a könyvtárban, Barna Zsuzsa vezetésével és a könyvtárosok segítségével, húsvéti díszeket készítettek a gyerekek. A lelkes igyekezetnek meg is lett az eredménye, sok-sok kicsibe és bányka formájában, amit a gyerekek természetes hazavihettek magukkal. Az egyszerű anyagokkal jól elboldogultak, ügyesen készítették a kis figurákat, s még arra is maradt idejük, hogy könyveket olvassanak.

Ellopták az endrői templom függőleges ereszcatornáit

Március 15-én éjjel 1-2 óra között 14-16 éves fiatalok kitolható alumíniumlétráról leszedték és ellopták az endrői templom függőleges réz ereszcatornáit. A rendőrség elől kerékpáron menekültek el. Néhány héttel korábban a szomszédos Takarékszövetkezet esőcatornáit lopták le.

Az endrői közösség ház programja április 4. és május 10. között

Április 3-án 10 órától fekete színház az óvodásoknak és kisiskolásoknak

április 4-én Rockkoncert 19 órától 1 óráig

Minden héten hétfőn jóga 19 órától 21 óráig, belépési díj 200 Ft
Minden hétfőn és szerdán 12 és 13 óra között gyógytorna, melyhez beutaló szükséges. A gyógytornát szakképzett gyógytornász tartja.

Április 9-én 15 órától zenész teadélután a Barátság Klub szervezésében.

Április 8-án 15 órától cukorbeteg klubja, 19 órától KDNP gyűlés.

Április 10-én és 24-én 19 órától Gazdakör.

Április 14-én és 28-án 17 órától nyugdíjas klub,

április 16-án 15 órától barátság klub,

április 17-én 9 órától 11 óráig vásár.

Április 30-án barátság klubnak vacsora.

A Kincs az életed Közhasznú Alapítvány hírei

Emlékező esemény színhelye volt 2008. március 3-án a Szent Imre Idősek Otthona.

A Kincs az életed Közhasznú Alapítvány egy masszázsszékkel ajándékozott az otthonnak, mely az ott dolgozó kuratóriumi tag, Bukva Csilla pénzübeli adományából valósult meg.

Az idősek eleinte bátortalanul próbálták ki a széket, azóta nagyon megszerették és naponta használják.

Köszönet érte!

A Szent Imre Idősek Otthona ellátottai és gondozói

Március 21-én húsvéti műsorral kedveskedtek a Rózsakert

Esélyklub fogyatékkal élő fiataljai a szülőknek, meghívott vendégeknek.

A magas színvonalú műsor összeállítása, betanítása, a szemet-lelket gyönyörködtető dekoráció az ott dolgozók munkáját dicséri. A közel félórás műsorban versek, jelenetek, dalok hangzottak el, melynek végén a fiatalok locsolgattak is.

Ezután a Kincs az életed Közhasznú Alapítvány jelenlévő tagjai a fiatalokat húsvéti ajándéksomaggal lepték meg. Az esemény zárásaként gazdagon terített asztal várta a megjelenteket.

Mindenkinek köszönet, akik pénzübeli adományaikkal, munkájukkal segítettek.

Halláskárosodást okozhatnak az MP3 lejátszók

Egy holland tanulmány szerint a CD-nél kevésbé részletes felbontású MP3 lejátszók is könnyen halláskárosodást okozhatnak, ám erről még a szülők sem tájékoztatják gyermekeiket.

A tanulmány az oktatásból és az orvosoktól érkező jelentések nyomába szegődött, kíváncsiak voltak, vajon mennyire tájékozottak a tinédzserek a lehetséges veszélyekről. Az MP+ csökkentett minősége sajnos ebben az esetben nem jelent különbséget a korábban divatos hordozható CD-játszókhöz képest, és ezek a gondok már kazettás Walkmanok megjelenésekor előtérbe kerültek. A kazettás lejátszók életciklusának nagyjából felidejében ez már olyan szintű gondot jelentett, hogy több nagy cég, köztük a feltaláló Sony bekapcsolható automatikus védelmet épített be készülékeibe, melyek korlátozták a hangerőt. A legnagyobb gondot az jelenti, hogy az emberi fül hangterhelés érzete meglehetősen rugalmas, és míg egy csöndes szobában minimális teljesítmény is nagy hangerőnek tűnik, a forgalmas utcán ennek sokszorosa is csak halk zenének. A felhasználó így nem érzékeli, milyen megpróbáltatásnak teszi ki hallószerveit. A holland felmérés szerint a tinédzserek általában már hallottak a halláskárosodás veszélyéről, de jellemző módon úgy érzik, hogy éppen ők személy szerint nem érintek. A tanulmány felhívja a figyelmet a szülők felelőségére is, mivel alig néhány fiatal figyelmeztettek otthon a veszélyekre, a szülők pedig felfigyelhetnek a kezdődő, vagy időszakos nagyothallásra, és intő jel lehet, ha gyermekük fülzúgásra, vagyis sípoló hangokra panaszkodik. Az ilyen tünetek nehezen, vagy egyáltalán nem gyógyíthatók, így csak a megelőzés jelenthet megoldást, például a majd 10 évvel ezelőtti választható hangerő-korlátozó funkciók kötelező bevezetése az MP3 lejátszók estében is.

<http://hirek.prim.hu/>

Önnnek joga van tudni...

miről döntött a Képviselő-testület március hónapban

A Képviselő-testület a Békés Megyei Vízművek Zrt. indítványozása és javaslata alapján módosította 2008. év április 1-től az ivóvíz-ellátási és szennyvíz-elvezetési szolgáltatás díját.

A vízművek a 2008. évre tervezett díjemelés mértékét 11,9 %-ban tervezte meg. A szolgáltatás árának megváltoztatása és meghatározása a települési önkormányzat, mint árhatóság jóváhagyása alapján történhet. A képviselő-testület megvitatta és jóváhagyta a vízművek által kezdeményezett díjakat.

A vizszolgáltatási **alapidíjak** 2008. április 1-től

1. Táblázat

A vízmérő mérete	Értékesítési irány	Alapidíj(Ft/db/hó)
13-20	Lakossági	520
	Nem lakossági	787
25-40	Lakossági és nem lakossági	5.560
50-80		16.210
100-200		26.400

A fogyasztott **menyiségétől függő ivóvízdíjak** (Ft/m³)

2. Táblázat

Ivóvízdíjak	Hatósági	Önkormányzati	Lakossági
2008	221,8	184,3	121,4

A fogyasztott **menyiségétől függő szennyvízdíjak** (Ft/m³)

3. Táblázat

Csatornadíjak	Hatósági	Önkormányzati	Lakossági
2008	247,5	221,8	155,1

A folyékony hulladék (szippantott, s a kezelőműbe szállított) **fogadási díja** a mindenkor érvényes csatornadíj másfélszerese: 371,30 Ft/m³
A mellékletekben szereplő árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.

A lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló rendelet módosítása

Mint ismeretes az önkormányzat tulajdonában 24 db költségalapú bérlakás van. Ebből 8 db a Magtárlaposi út 14-16. szám alatt fiatalok részére, míg 16 db az Endrődi u. 5-7 szám alatt található. Ez utóbbi bérlakások nyugdíjasok részére lettek kiutalva, s egyben megtörtént egy olyan tartalmú szerződés megkötése is, melynek értelmében, betétkönyvben tartósan lekötött, annyi készpénzvagyonnal kell rendelkezni, mely elegendő „az átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezést és szolgáltatást biztosító tartós bentlakásos intézményben egyszeri hozzájárulás megfizetésére.”

Az előírt minimum összeg 600.000 Ft volt. 2007-ben az idevonatkozó törvény megváltozott, az emeltszintű bentlakásos férőhelyek egy része is visszaminősítésre került, így Gyomaendrőd viszonylatában csak egy intézményben biztosított az emeltszintű ellátás.

(Őszi Napsugár Idősek Otthona, Mirhóháti u. 8.) Ebben az intézményben 50 férőhely van, a térítési díja, pedig jelenleg 79. 710, Ft/hó. A hatályban lévő rendelet szerint ezt a szolgáltatást csak az veheti igénybe, aki a mindenkor érvényes térítést megfizeti.

A lakókkal való megállapodás így okafogyottá vált, azt a Képviselő-testület a márciusi ülésen visszavonta.

A Markt Platz Egyéni Cég kérelme a vásárok és piacok szolgáltatási díjtételek változtatásáról

A Markt Platz Egyéni Cég kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez, hogy az általa kalkulált szolgáltatási díjtételeket változtassa meg.

A testület elé terjesztett módosítást a bizottságok már megvitatták, s elfogadásra javasolták annak megváltoztatását, amely a díjak némi emelését vonja majd maga után.

Ennek értelmében fog módosulni úgy a mérlegelési, mint a helyhasználati díj is.

A Képviselő-testület egyben felkérte az üzemeltetőt, hogy az endrődi vásártéren alkítson ki megfelelő tisztaságú mosdó helyiséget az árusok és vásárolók számára.

Intézményi konyhák működési költségeinek csökkentése

A gazdasági megszorítások részeként ösz óta felszínen lévő probléma, melyet úgy a bizottságok, mint a testület már tárgyalt. Igaz, akkor még arról volt szó, hogy mindkét iskola (Kis Bálint és Rózsahegy Kálmán Általános Iskola) élelmiszevezetői koncessziós formában kívánják tovább üzemeltetni az iskolai konyhákat. Ez a lehetőség azonban veszni látszik, mert az egyeztetés során az ajánlatok nem közeledtek egymáshoz. Ennek egyik oka, hogy a költségek már csak a személyi jellegű kiadásokkal csökkenthetők, ez viszont veszélyeztetné a konyhák működési képességét, illetve a kiegészítő támogatás további csökkentése jelentősen ronthatná úgy az étel

minőséget, mint a mennyiségét is.

A működési költségek csökkentésének érdekében (a Képviselő-testület 13 igen, 1 nem, és 1 tartózkodással) közbeszerzési eljárás keretében kívánja meghirdetni az iskolák konyhájának üzemeltetését 3 éves határozott időtartamra.

Előbb azonban több fontos kérdésben is döntést kell hoznia: /a **meglévő eszközök használata, kezelése, lehetséges fejlesztések, pótlások feladataira, a térítési díjak beszedése, a pénzügyi kintlévőségek behajtása, jogosultságok megállapítása, nyilvántartások vezetése, a védelembe vett, vagy hátrányos helyzetű tanulók kötelező étkeztetése tekintetében, stb./**

Mivel a vállalkozások profitorientáltak, az Önkormányzatnak feltételezhetően nehéz dolga lesz olyan egyensúlyt teremteni, hogy a gyermekétkeztetés megszokott színvonalán minél kisebb csorba essen városunkban.

Menetrend szerinti helyi autóbusz közlekedési szolgáltatásra kiírt pályázat értékelése

A Képviselő-testület 2007 decemberében döntött a helyi, menetrend szerinti autóbusz közlekedés pályázatáról.

A határidő lejártáig (2008. március 12-én 10. 00 óráig) 2 ajánlattevő nyújtott be pályázatot.

-Mobilbusz Kft.

-Körös Volán Zrt.

A Képviselő-testület által létrehozott Bíráló Bizottság 2008. március 19-i ülésén az ajánlatokat áttekintette, de 3-3-as szavazati aránnyal döntési javaslatot nem tudott hozni, és azt betervezte a testület elé.

A Képviselő-testület mérlegelte és hosszan vitatta a lehetőségeket, majd egyöntetűen a Mobilbuszt mondta ki győztesnek. Egyúttal tolmácsolta a lakosság ide vonatkozó észrevételeit, a szolgáltatás hiányosságaival kapcsolatban. (pl. a külterületek gyakoribb bevonása a járatokba, hétfévi közlekedés megoldása, stb.)

A Polgármesteri Hivatal és Gyámhivatal beszámolója a 2007. évről

A beszámolóból megtudhattuk, hogy a Polgármesteri Hivatal létszáma 2007-ben 60 fő volt, mely az elmúlt évben nem változott, illetve átszervezésből, nyugdíjazásból adódó belső mozgások voltak tapasztalhatók.

A létszám megoszlása a különböző területeken:

4. Táblázat

Szervezet	Költségvetésben jóváhagyott létszám
Igazgatás	50
Gyámügy	2
Okmányiroda	4
Fizikai alkalmazottak	4
Összesen:	60

A hivatal egyre növekvő munkáját időnként közhasznú dolgozók is segítik. Az ilyen jellegű munkaviszonyok meghatározott időre és meghatározott feladatra jönnek létre, és minden esetben a Munkaügyi Központ támogatásával.

A részletezést és igen alapos beszámolókat a Képviselő-testület elfogadta.

Kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez a **Hétszínvirág-Tüskevár Nonprofit Szolgáltató Bt**, hogy a Rózsahegy Kálmán Általános Iskola kezelésében lévő (Deák Ferenc utca) tornatermet 5 évre kibérelhesse. Az épületet többnyire sport céljára kívánja hasznosítani. Vállalja továbbá, hogy az ingatlan tetőszerkezetét felújítja, de a bérleti díj megfizetése alól 3 év mentességet kért. Mivel az épület pályázatára megtörtént, arra jelentkező nem volt, a Képviselő-testület a fenti feltételek mellett bérbe adta az épületet, valamint támogatta a Bt. Tanyagondnoki szolgáltatásra vonatkozó elképzelését is.

A tanyagondnoki szolgáltatás alapfeladatai:

- közreműködés az étkeztetésben
- házi segítségnyújtás
- egészségügyi ellátáshoz való hozzájárulás biztosítása
- házi orvosi rendelésre szállítás
- egyéb egészségügyi intézménybe szállítás
- gyógyszerkiváltás, gyógyászati segédeszközökhöz való juttatás biztosítása
- óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása, egyéb gyermekszállítás

Emlékmű és emléktábla elhelyezését is jóváhagyta és támogatta a testület:

-Gyomai Szülőföld Baráti Kör kezdeményezésére állítanak emlékművet a Kommunizmus Aldozatainak. A helyszín kijelölését a Képző- és Iparművészeti Lektorátus művészeti zsűrije bízzák

-az Endrődi Baráti Kör helyi civil szervezet is kérelemmel fordult a testülethez, hogy hosszú távú programja szerint szeretné felvállalni a belterületen még meglévő iskolaépületek emléktáblával történő megjelölését. A régi iskolák mindegyikén 2008 tavaszán tervezik elhelyezni az emléktáblákat.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Ujházy búcsúztatók

Ujházy Miklós nagyhírű endrődi kántor nevét ma sem felejtették el az idősebbek, ma is emlegetik. Nemcsak Endrődön volt híres, de országosan is ismert volt a neve, elsősorban a búcsúztatós könyveiről. Többek kívánságára közlünk régi búcsúztatókat. Most az első kiadásban megjelent könyvből idézünk, melynek a címe:

RÓM. KATH. HALOTTI BÚCSÚZTATÓK

Gyoma 1904. Nyomatott a Kiadó Kner Izidor Könyvnyomdájában

Kisded felett

Dallama: „Hervad előttünk, mint a rég virága...”

Jött a halál s szavára elhagytam
Jó atyám s a szerető szülét,
Rövid földi vándorlásom után
Lelkem a menny ajtajába lép
Mely megnyílik kérésemre,
Hiszen kedves az én szavam ott,
Kis barátim várnak ott rám,
- Mint én, - tiszta szívű angyalok.

Angyal lettem, édes jó szülőim!
Mennyégen viruló rózsaszál,
Akit itt a betegség hervasztott,
Akit leszakított a halál;
Csillag lettem lemosolygok
Rátok, hogy ne fájjon szívetek;
Jézus menyasszonya lettem,
Őt kérem esengve értetek.

Szép virágok illenek én hozzám,
Rám ne könnyeket hullassatok,
Hiszen ennyi boldogságot nekem
Ez a világ úgy sem adhatott.
E síralomvölgyben kevés
Az öröm, de sok a fájdalom,
Azért vagyok ilyen korán
Én is a gyászos ravatalon.

Ne sajnájjatok hát, hogy elhagytam
Ezt a búbánattal telt hazát,
Mert én nem látok már több keservet,
Mert én nem szenvedek több halált,
Sem bánatot, mint amely most
Szíveteket tépi szülőim,
Zsenge életem szenvedését
Kipihenem Jézus karjain.

Ujházy Miklós kántor
(1863-1941)

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyház-köztségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.
Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.
Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.
Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.
Adószám: 18370827-1-04.

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen élő, növekvő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
Adószám: 18379778-1-04

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.
Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.
Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85. sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek javítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.
Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást.
Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrődi Mentőalapot, célja a mentőállomás be rendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.
Adószám: 18376713-1-04

Rózsashegyi Iskola alapítványai:

A Rózsashegyi Iskola Diákjaiért Alapítvány az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatására szolgál. (Tanulmányi versenyek nevezési díja, útiköltsége, nyelvvizsga díjak, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények.) Az alapítvány közreműködésével készült el a Hősök terén és a ligetben lévő játszótér.
Adószám: 18390162-1-04

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány
Célja a közép- és felsőfokú iskolákban tanuló diákok támogatása. Jelenleg több, mint 2 millió Ft alapítványi kamataival rendelkezik a kuratórium.
Adószám: 19062255-1-04

A Rózsashegyi Kálmán Diák-sport Egyesület az iskolában folyó sporttevékenységet támogatja.

A befolyó tagdíjakból, pályázati forrásból sporteszközöket, felszereléseket vásárolunk, illetve a nevezési díjakat, útiköltséget finanszírozzuk. Iskolánk kiváló sporteredményei többek között az egyesület támogatásának köszönhetőek.
Adószám: 18387139-1-04

Közyűlési beszámoló
hétköznapi nyelvezetben fogalmazva
(folytatás az 1. oldalról)

Napon, a halászléfőző versenyen, ill. a „városunk ünnepe” való képviselést is azt mutatja, hogy ilyen tartalmas rendezvényekre érdemes szélesebb körű szervezést fogantatni, hogy elszármazott tagtársaink minél nagyobb létszámmal vehessenek részt ilyen igazi, élménydús, otthoni rendezvényen. Az évek óta programunkban szereplő pázmándi szüretnek is mindig nagy a visszhangja. Egyre több személy érdeklődik e rendezvényről, aki csak hallomásból ismeri annak különleges hangulatát.

A 2008. évi rendezvénytervünket ezeket figyelembe véve állítottuk össze, és kiemelten kezeljük az általunk kezdeményezett belterületi iskolákra emléktáblák elhelyezése tárgyú programot, melyet május 17-18-án, a Rózsahegy Napok keretében fogunk lebonyolítani.

A május 16-i pénteki Rózsahegy Napot a szokásos mederben kívánja az iskola megszervezni, majd szombat délelőtt a Polgári, a Nagylány, a Szarvasvégi, a Gyomavégi, az Újtepi iskolákra és a tornateremre vésett fa emléktábla kerül leleplezésre és koszorúzásra, a volt iskola működési idejének megjelölésével. Sajnos a Mirhói iskola helyén már csak üres telek van, így ott tereprendezés és oszlopállítást is szükséges, hogy a tábla elhelyezhető legyen. Az iskolák közötti távolság könnyebb megtétele érdekében várhatóan lovas kocsis felvonulással járjuk körbe a helyszíneket, ahol egy-egy szavalt, vagy emlékbeszéd elhangzása után helyeznénk el koszorúinkat az emléktáblák alatt.

Ha elég korabeli fényképet sikerül összegyűjteni, akkor a Nagylány iskola egyik tantermében ezekből kiállítást rendezünk, ehhez kérünk anyagot biztosítani szíveskedjenek, melyeket természetesen visszaküldünk.

Az emléktáblák felavatása után ebédelési lehetőség lesz az iskola ebédlőjében, majd a vasárnap délelőtti program után a polgármester úr ebédmeghívásának teszünk eleget az endrődi vadászklubban.

A 2008. évi programok sikeres lebonyolítása érdekében kérjük a tagságunk aktívabb közreműködését.

A Közyűlés második részében Ladányi Gáborné beszámolt az egyesületünk pénzügyi helyzetéről, ismertette a Baráti Kör, ill. Városunk újság bevételi és kiadási pénzmozgásait.

A beszámolókkal kapcsolatban észrevétel, ellenvélemény nem volt.

A Közyűlés hivatalos részének záróakkordjaként Fási István fia tárogatón játszott és adta meg az alaphangulatot az ebédhez és a kötetlen baráti beszélgetéshez. Buckó Imre és néhány tagtársunk saját természetű bora is emelte a hangulatot.

A 10 órakor kezdődő összejövetelt fél négykor fejeztük be, remélem, mindenki feltöltődött a régi ismerősök társaságában.

Olvassák az újságunkat, keressék a vezetőség tagjait, hogy közvetlenebb kapcsolat révén minden fontos információ eljusson Önökhöz!

Tímár Imre
elnök

MEGHÍVÓ

A Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola

és az

Endrődiek Baráti Köre Egyesület

szeretettel vár Minden Kedves Érdeklődőt

2008. május 16-17-18-án

A Rózsahegy Napok keretében rendezett

programjaira, az alábbiak szerint:

Május 16. péntek

- 9 óra: Ünnepi megnyitó (Az iskola bejárata előtt)
- 10 óra: Rendhagyó órák
- 12 óra: Eredmények, díjak (Iskolaudvar)
- Ebéd
- 14 óra: Szóttek kiállítása (drámaterem)
- 17 óra: A zenebarátok Kamarakórusa és a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény hangversenye az endrődi katolikus templomban
- 20 óra: Tábortűz (Ridegváros, játszótér)

Május 17. szombat

- 9 óra: Iskolatörténeti kiállítás a „nagylány iskolában”
- 10 óra:
 - Emléktáblák elhelyezése a régi, belterületi iskoláink falára
 - Családi sportvetélkedő a sportpályán
 - Ebéd
- 14 óra: Bördíszmü-kiállítás a Községi Házban
- 17.30 ó.: Gálaest. Az iskola tanulóinak műsora a tornateremben
- 20 óra: Baráti beszélgetés meghívott vendégeinkkel az iskola zsbongójában.

Május 18. vasárnap

- 9 óra: Látogatás a Kner Múzeumba
- 10 óra: Látogatás a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskolában
- 11.30 ó.: Tanítóinkért. Szentmise az iskola kápolnájában
- Ebéd

Minden érdeklődőt szeretettel várunk! Érdeklődni, jelentkezni lehet: 66/285329, 66/284435 sz. tel.

A baráti kör tagjai és a programra előzetesen bejelentkezők részletes tájékoztatást kapnak.

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 18 órakor. Hétköznapiakon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Április 13-án és 27-én vasárnap fél 12-kor.

Hunyá

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor, hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton, 18 órakor vasárnapi előesti mise.

ÁPRILISI ÜNNEPEK

6. vasárnap:	Húsvét 3. vasárnapja
7. hétfő:	De la Salle János áldozópap
11. péntek:	Szent Szaniszló püspök és vértanú
13. vasárnap:	Húsvét 4. vasárnapja
16. kedd:	Soubirous Szent Bernadett
20. vasárnap:	Húsvét 5. vasárnapja
23. szerda:	Szent Adalbert püspök, vértanú
24. csütörtök:	Szent György vértanú
25. péntek:	Szent Márk evangélista
27. vasárnap:	Húsvét 6. vasárnapja
29. kedd:	Sienai Szent Katalin szűz, egyháztanító
30. szerda:	Szent V. Pius pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Iskola-kóstolgotó

Március 27-én ellátogattak az ovisok az immár hagyományos iskola-kóstolgotó programra a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolába és Óvodába.

Az ovisokat nemcsak az óvó nénik, hanem számos szülő is elkísérte. A kezdetben kissé félszeg, majd később felbátorodó ovisokat nemcsak a pedagógusok, hanem az iskola nagyobb diákjai is szeretettel fogadták a játékos bemutatkozásra.

Hunyai 50 éves házások

Március 29-én Hunyán bensőséges ünnep volt az esti szentmisén. 1958-ban 11 pár kötött házasságot. Meghívtuk őket erre az ünnepi szentmisére, 7 pár tudott eljönni: Szilágyi András és Hegedűs Margit, Timár Imre és Hegedűs Ilona, Soczó Béla és Szurovecz Mónika, Timár Nándor és Hanyecz Mária, Zádori Illés és Soczó Katalin, Kiszely Sándor és Hegedűs Piroška, Pintér Bálint és Timár Jolán. A plébános köszöntője és áldása után Petényi Szilárdné polgármester is üdvözölte a jubilálókat, és egy szép emléklappal és egy szál fehér szegfűvel kedveskedett. Az ünnepség a plébánián agapéval, beszélgetéssel fejeződött be.

A BELTERÜLETI ISKOLÁK TÖRTÉNETE II.

Helyesbítés

Az előző írásban két névtévesztés történt:

Az iskola-építető endrői apátplébános neve helyesen: SCHIEFNER EDE

A szarvasvégi iskola épületasztalosának a neve helyesen: KISZELY MÁRTON

A nevek elírásáért minden Kedves Olvasó szíves elnézését kérem! Köszönettel:

Ladányi Gáborné

Polgári iskola (1924-1948)

A polgári iskola létesítésének gondolata először 1894-ben merült fel, amikor Csáky Albin gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter a községet felsőbb fiú és leányiskola, vagy polgári iskola létesítésére akarta rávenni. Békés Megye Közigazgatási Bizottsága 1896-ban követelte a polgári iskola létesítését Endrődön. A politikai község elutasította a követelést. 1920-ban megalakult a gyomai polgári iskola, ettől kezdve az endrői tanulni vágyó gyermekek is ide jártak.

Endrődön végül 1923-ban a központi fiúiskolában a polgári iskola előkészítő tanfolyama indult be, 26 növendékkel. A tanfolyamon a Gyomáról átjáró polgári iskolai tanítók mellett, kiegészítő tanerőként helybéli tanítók tanítottak: *Orbók József, özv. Vörös Ferencné, Gyuricza Margit, Hunya Irma és Hornok Piroska* tanítónők. A hívek örömmel fogadták az új intézményt." (HD)

Az iskola tényleges működését a miniszterium 1924-ben engedélyezte, de államsegélyt nem adott hozzá. Szeptemberben beindult az első osztály, 29 fővel. Az iskola élére a VKM *Koczkás Sándor* orosházi állami polgári iskolai tanárt nevezte ki igazgatónak állami fizetés mellett, míg a második tanárt: *Urbán Gábor* személyében az iskolaszék választotta meg. Az iskolaszék elnöke Csernus Mihály, Endrőd plébánosa az iskola fenntartására felajánlotta a „stóla- és párber váltásának reá eső részét” (HD), mindaddig, amíg ezt a hivatalt viseli. A második évben két osztály indult. Ekkor *Dr Szász Lajosné* állami polgári iskolai matematika-fizika szakos tanárnót helyezték Endrődre. (MG)

Az állam új iskola építését sürgette a polgári képzés számára. A község az építkezés céljára felajánlotta a templom melletti üres telek felét azzal a feltétellel, hogy a polgári iskola állami intézményként fog működni. Az egyházi iskolaszék ezt elutasította.

Az egyházközség a központi fiúiskolához 1926-ban három, olasz-fallal ellátott, egybenyitható tantermet építtetett 50 %-os államsegéllyel 16.000 pengő költséggel. A harmadik terem végébe színpadot emeltek, s a termék így színházteremként is használható volt. A négy osztályos vegyes (fiú-leány) polgári iskola itt nyert ideiglenes elhelyezést. Még ebben az évben új tanerőként megválasztották: *Dr. Kovács János* rendes, *Csókási Béla* helyettes és *Zeleziny Olga* megbízott tanerőket, majd 1929-ben *Dr. Mácz János*, okleveles középiskolai tanárt és nejét, *Truszka Irént*.

Koczkás Sándort, az iskola első, nagy agilitású igazgatóját 1930-ban a VKM a pilisvörösvári áll. polgári iskola igazgatójává nevezte ki. „Nagy veszteséget jelentett a

kiváló és rokonszenves tanferfiú elvesztése, érdemeit jegyzőkönyvben örökítettük meg. Új polgári iskolai igazgató *Dr. Mácz János* középiskolai tanár, akit a Főhatóság nevezett ki. Komoly, törekvő ember”- olvashatjuk a História Domus-ban.

Ebben az évben a község újratelepülésének 200. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségek keretében az iskola felvette Szent Imre nevét. Hivatalos elnevezése a kor helyesírása szerint: **Endrői római katolikus Szent Imre polgári fiúiskola.**

A VKM két költségvetési év alatt 15 000 P-ös államsegélyt folyósított a polgári iskola számára, tornaterem építésére. A tornaterem 1937-ben felépült, s az öltözővel, szertárral és 4500 P értékű felszereléssel ellátott épületet a tanulók 1938 szeptemberében birtokba vették.

Az intézmény a 8 osztályos általános iskola bevezetéséig működött. Utoljára 1944/45-ös tanévben indult I. osztály, amelynek tanulói 1948-ban utolsóként szereztek polgári iskolai bizonyítványt Endrődön. (MG)

Dr. Mácz János 1932-ben bekövetkezett halála után az iskola igazgatói voltak: *Walthier György* (1932-1940); *Dr. Csókási Béla* (1940-1948). Tanárai: *Dr. Hunya Sándor* (1932-1942); *Stefán Béla* (?-1936); *Magyai Anna* (1936-...); *Hollósviván* (...); *Iványi Gergely* (1944-1948); *Csász Mária* (1944-1948); *Borsi Vincéné* (?) (MG).

A lakosság ezt az iskolaépületet az államosítás után is polgári iskolának nevezte

Endrői Állami Általános Iskola

1949-ben a belterületi iskolákat és az északi rész külterületi iskoláit egy igazgatás alá vonták. Az iskola neve: **Endrői Állami Általános Iskola** lett. Igazgatói kinevezést *Iványi Gergely* kapott, helyettese *Szabó Elek* volt. *Iványi Gergely* 1950-ben Békéscsabára helyezték gimnáziumi igazgatónak. Helyére Endrődre *Borbély Sándor* kapott kinevezést, aki 1975. szept. 1-ig, nyugdíjazásáig vezette az intézményt. Helyettese *Nádas Sándor* lett 1955-ben.

Az iskolák egyesítése után a „polgári iskolában” két 5. és két 6. és egy alsó tagozatos osztályt kapott helyet. A tanítói lakást *Szabó Zoltán* pedagógus foglalta el, akit 1952-ben helyeztek Endrődre. *Szabó Zoltán* feleségével, *Farkas Gizellával* 1958-ban a Gyomavégre költözött, a polgári iskolai lakást pedig *Timár Imréné* (*Kathy Mária*) tanítónő kapta meg.

A felső tagozatot tanító pedagógusok az órákói szünetekben ingáztak a „polgári” és a „nagylány” iskola épülete között.

Ezekben az években több helyen alakítottak ki szükségstantermeket is. Ezek 1960-ban szűnhettek meg, amikor a ligetben felépült a 4 tantermes új iskola.

A 60-as évek végén a gyakorlati oktatás számára rendezkedtek be a polgári iskolában. A volt tanítói lakásban a lányok gyakorló konyháját, az utolsó tanteremben pedig a fiúk politechnika termét alakították ki.

Általános Iskola Endrőd

A fiúk műhelyterme 1975-ig funkcionált. Ekkor ui. a település két önálló oktatási

intézményét összevonták. A Nagyközségi Tanács VB. a 15/1974. IV.31./Tk. számú határozatával megszüntette a 2. sz. Általános Iskolát, a nagylaposi iskola felső tagozatát pedig bekörzetesítette. A külterületen lakó gyermekek a ligetben felépült diákotthonban nyertek elhelyezést. A diákotthon igazgatója 1980-ig Varjú József volt. A két iskola összevonásából lett új intézmény az **Általános Iskola Endrőd** nevet kapta, igazgatónak pedig *Giricz Vendelt*, a korábbi 2. sz. Általános Iskola igazgatóját neveztek ki. Helyettese *Martinák Imréné*, a belterületi iskola magyar, történelem szakos tanára lett. 1980-tól a két intézményt közös igazgatás alá vonták.

Az iskolaösszevonás következtében megnőtt a tanulócsoporthoz száma, elhelyezésük gondot jelentett. A polgári iskola termében három hatodik, egy hetedik és egy alsó tagozatos tanulócsoporthoz kapott helyet.

A 36/1975. VI. 18/ vb. sz. határozat „... állást foglal abban, hogy az V. 5 éves terv során elkövet mindent annak érdekében, hogy Endrőd nagyközségben egy 8-10 tantermes általános iskola épüljön a felső tagozatos tanulók részére”. Az új iskolát 1980-ban adták át. A felső tagozat valamennyi osztálya és a 4. évfolyam tanulócsoporthai ekkor bekerültek a ligeti iskola épületeibe. A polgári iskola tantermeit alsó tagozatos tanulók foglalták el. Itt tanítottak: *Kulik Istvánné, Alt Jánosné, Haneycz Mihályné, Gyetvai Jánosné, Szente Péteriné Uhrin Ildikó, Vincze Lászlóné, Czibulka György*

3. Sz. Általános Iskola

Gyoma és Endrőd 1982-ben Gyomaendrőd néven egyesült. Az endrői iskola a település iskoláihoz besorolva a **3. Sz. Általános Iskola** nevet kapta. A polgári iskola épületében ebben az évben készült el a vegyes tüzelésű központi fűtés, amit 1989-ben gáztüzelésre váltottak fel.

A vizes blokk kialakítására nem kerülhetett sor, mert ehhez az épület nagyobb átalakítására lett volna szükség

Az iskola igazgatója 1991-től *Ladányi Gáborné*, helyettesei: *Varjú József* és *Almási Gergelyné*. Gyomaendrőd Város Önkormányzata az alsó tagozat épületeinek korszerűsítését (vizes blokk kialakítása, ablakcsere, zárt folyosó építése stb) Endrődön nem tartotta racionálisnak. A fenntartás magas költségeit a szétszórtság megszüntetésével lehetett csökkenteni. A diákotthoni elhelyezést a volt bölcsőde épületében biztosítottuk az arra rászoruló tanulók számára, a volt kollégium épületében pedig 8 tantermet alakítottunk ki. Megszűnt az iskolák szétszórtsága, s minden korosztály egyenlő esélyt kapott a központi épület korszerű eszközeinek és berendezéseinek használatára. A fenntartó a megüresedett polgári iskola épületét 1994-ben értékesítette.

Az intézmény további épületei:

Mirhói iskola

Alsó tagozatos osztályokat tanítottak az épületben az államosítás után is: *Bacsza Boldizsárné, Tankó Andrásné, Farka Istvánné.*

A mentálisan sérült gyermekek *folytatás a 9. oldalon*

Szentelek élete

Az oldalt szerkesztte: Sóczó Géza

SZIÉNAI SZENT KATALIN

*Sziéna, 1347. március 25. +Róma, 1380. április 29.

A sziénai Benincasa Jakab kelmefestő mester és felesége, Lapa asszony házassága rendkívül termékeny volt: huszonöt gyermekük született. Utolsó előtti gyermekeik ikrek voltak, két kislány, akik Gyümölcsőltó Boldogasszony ünnepén születtek, 1347. március 25-én. Egyikük, akit Giovannának kereszteltek, születése után hamarosan meghalt. A másik kislány Katalin volt. Nagyon korán megmutatkozott, hogy Istennek különleges tervei vannak e gyermekkel. Hat éves volt, amikor az első látomásban részesült: megjelent neki Krisztus főpapi ruhában. A kíséretében Katalin fölismerte Szent Pétert, Szent Pált és Szent János evangélistát. Az Ur Krisztus jószágon rámosolygott, majd megáldotta. Ez után a látomás után Katalin felnőttesen komoly lett,

imádságos élete elmélyült, és minden emberi segítség nélkül, csak a Szentlélek irányításával kezdte gyakorolni a régi remeték vezeklését, böjtjét, imádságait. Lelke oly gyorsasággal érett, hogy hét éves korában szüzességi fogadalmat tett. És az imádság, amelybe fogadalmát foglalta, mutatja, hogy részéről ez nem meg gondolatlan gyermekjáték volt, hanem a leendő szent komoly megnyilatkozása. Katalin alázatból nem akart kolostorba lépni és nem is lett soha apáca. A Sziénában élő domonkos harmadrendi nővérek (mantelláták) között akarta szolgálni Isten dicsőségét és felebarátai üdvösségét, de csak több évi ellenkezés után, 1363-ban fogadták be. Csak a templomba ment ki, a gyóntatóján kívül senkivel sem beszélt; egyébként a cellájában vezekelt, imádkozott, böjtölt és virrasztott. Agya nem volt, a feje alatt egy kő volt a párná. Csak kenyeret és zöldségféléket evett; élete végén pedig csak az Eucharisziából élt, semmi más nem táplálta. Három éve tartott már ez a teljes magány, sok-sok imádsággal és az erényért vívott harccal, amikor Krisztus megjelent Katalinnak: gyűrűt húzott az ujjára (melyet mások nem láttak, csak Katalin látta állandóan), és eljegyezte magával. E misztikus eljegyzést követően pedig az Ur kiszólította őt magányából és elküldte az emberek közé, a béke és az igazság angyalának. Lassanként híre kelt, hogy Katalin rendkívül jó tanácsadó. Isten dolgairol sokkal többet tud, mint a tudósok, és csodatevő ereje van! Kezdték keresni az emberek, érdeklődők, tanácstalanok, tanulni vágyók. Kialakult körülötte egy tanítványi kör, melynek tagjait ő maga a „családom” névvel illette. 1374-ben Sziénában pestisjárvány tört ki és ekkor Katalin életét is kockára téve szolgált a felebarátainak. Apolta, bátorította, olykor csodával gyógyította a betegeket. 1375-ben meghívták Pizába. Itt kapta meg az Úrtól küldetésének és életének pecsétjét: április elején, a Szent Krisztina-templomban Krisztus megajándékozta stigmáival, melyek Katalin kérésére láthatatlanok maradtak. Ebben az évben írta első levelét az avignoni „fogságban” élő pápának, XI. Gergelynek. Júniusban tért haza Sziénába, ahol megtérítette Niccolò Tuldót, akit mint kémet halálra ítélték. Ez a szerencsétlen perugiai fiatalember politikai gyanakvások áldozata lett. Katalin lecsillapította tomboló dühét és kétségbeesését: szavai hatására az ifjú meggyónt, megáldozott, és olyan békével fogadta a halált, mint egy szent. Csak annyit kért, hogy Katalin legyen mellette a vesztőhelyen.

A következő években fősorolhatatlan a csodálatos megterések, kibékülések, gyógyulások száma, miközben Kata-

lin fáradhatatlanul harcolt az avignoni fogságban lévő pápa Rómába való visszatéréseért. A helyzetet azonban nagyon súlyossá tette az észak-itáliai városok lázadása a pápai legátusok ellen. Firenze egy olyan város-szövetséget akart létrehozni, amely fegyverrel támadt volna a pápai államra. Katalin minden erejét latba vetve próbálta megakadályozni, hogy Lucca, Piza és Sziéna csatlakozzék a szövetséghez. 1376-ban XI. Gergely interdiktum alá vetette Firenzét megátalkodottsága miatt. A megriadt vezetőség akkor megkérte Katalint, menjen el Avignonba és közvetítsen békét a pápa és a város között. Katalin tanítványai egy részével útra is kelt, s június 18. és szeptember 13. között három hónapot töltött Avignonban a pápával tárgyalva és levelezve. Meg kellett azonban tapasztalnia, hogy a firenzeiek küldöttsége, mely közben szintén Avignonba érkezett, nem a megegyezésük szerint kezdett tárgyalni a pápával, sőt a segítségét is mellőzték, s a kibékülés ügye meghiúsult. Sok biztatása és imádsága végül mégis eredményt hozott: a pápa szinte megszőkött Avignonból, és 1376. szeptember 13-án elindult a tenger felé, hogy hajón utazzék Rómába. Katalin Genováig elkísérte, s ennek köszönhető, hogy a genovai partraszállás után - látva az ottani zűrzavaros helyzetet - a pápa nem fordult mindjárt vissza. Katalin öntött belé erőt, s mikor a pápa ismét tengerre szállt és dél felé hajózott, ő visszatért Sziénába. XI. Gergely 1377. január 17-én vonult be Rómába, de nem sokkal később, március végén, meghalt és utóda VI. Orbán lett. Ő ismét tárgyalni kezdett a firenzeiekkel, s a béke érdekében Katalin is elment Firenzébe. A városban zendülést szítottak ellene: a vendéglátója házát fölgyújtották, őt magát halálra keresték, mert benne látták céljaik akadályát. Katalin a városon kívül egy kertben tartózkodott a tanítványaival, amikor néhány martalóc rátámadt. Nem akart menekülni, hanem ellenkezéssel, amikor megkérdezték, melyikük a Sziénából való Katalin, a kérdező elé lépett, letérdelt és az ég felé tárt karokkal, sugárzó arccal mondta: „Én vagyok, íme, engem ölj meg!” - Csak annyit kért, hogy övét engedjék bántatlanul elmenni. A gyilkolásra emelt kezek lehanyatlottak, s Katalin később sokat siratta, hogy nem lehetett vértanú Egyházáért. A tárgyalások azonban eredményre vezettek, és július 18-án végre Firenze békét kötött a pápával. Akkor Katalin hazatért, s ezután kezdte diktálni - legtöbbször misztikus elragadtatásban - az isteni gondviselésről szóló könyvét, a Dialógust. Azért diktált, mert ő maga sokáig (amíg az írás és olvasás képességét misztikus módon meg nem kapta az Úrtól) nem tudott sem írni, sem olvasni.

VI. Orbán reformot szeretett volna, s a szükségnek megfelelően elsőként a klérust akarta megújítani, de szigorát nem viselték el. Legsúlyosabb környezete is ellenállást tanúsított, amelynek a vége az lett, hogy a francia bíborosok elhagyták Rómát, és Fondi várában ellenpápat választottak Genfi Róbert személyében, aki a VII. Kelemen nevet vette föl. Mind ezt Katalin előre megjövendölte. Szüntelenül buzdította gyermekeit az imádságra és a virrasztásra, hogy e szörnyű bajt elháríthassák. Ez volt a nyugati egyházszakadás, amely negyven évre elmondhatatlan bajokat hozott az Egyházra.

Katalin 1378 októberében fejezte be a Dialógust. Ezt követően haláláig teljes erejével VI. Orbán érvényes pápaságának elismertetéséért és az elszakadtak visszatéréséért küzdött.

Egészsége egyre gyengült, 1380 nagyböjtjére fekvőbeteg lett. Tanítványai tanúsága szerint iszonyatos kísértéseket szenvedett, az ördögök valóságos társaságba költöztek, míg végül április 29-én a tercia idején eltávozott égi Völgényéhez. Halála előtt még elrendezte gyermekei sorsát, mind egyiket anyai bölcsességgel irányította egyik vagy másik szerzetbe.

A szentté avatást II. Pius pápa 1461. június 29-én végezte. Ünnepe 1597-ben vették föl a római naptárba, április 29-re. Szent Katalint 1939-ben - Assisi Szent Ferencel együtt - Itália védőszentjévé nyilvánították. 1970-ben pedig VI. Pál pápa Avilai Szent Terézszel együtt Sziénai Szent Katalint is egyházdoktorrá nyilvánította.

folytatás a 7. oldalról

számára a 60-as évek elején Békés Megyében eltérő tantervű csoportok, ún. kiegészítő iskolák szervezésére került sor. Endrődön 1963-ban a Mirhón hozták létre a kiegészítő iskolát, egy tanulócsoporthal. Tanítója *Farkas István* volt. 1965-ben *Ricsei Balázs* vette át a csoport tanítását, majd felmenő rendszerben második tanulócsoport szervezésére is sor került. Az új álláshelyre *Budai Béla* kapott kinevezést, aki az 1976-ban bekövetkezett haláláig tanított és lakott is az épületben. Az ő helyét *Bábel Sándorné* vette át. Az iskolához tartozó két szolgálati lakásban *Paróczai Gergely* és *Ricsei Balázs* lakott családjával, majd *Budai Béla*, őt követően pedig *Bábel Sándorné* és családja. A kiegészítő iskola 1980-ban az Újtelepre költözött, ezzel a mirhói épület oktatási funkciója megszűnt. A fenntartó tanács szükségként hasznosította, majd életveszélyessé vált, s le kellett bontani.

Szarvasvégi iskola

Az iskola „fiútanítója” 1920-tól *Wonhei József* volt. A lányokat 1923-tól 1964-ig *Hunya Irma* tanította, a fiúkat 1930/31-től *Klinghammer Ferenc*. 1958-ban került az iskolához *Tankó Andrásné*, s rövidebb megszakítással itt tanított 1980-ig, a ligeti nagy iskola megnyitásáig. Tanított még az épületben: *Hanyecz Mihályné*, *Ricsei Balázs*, *Farkas István*. A tanítás 1980-ban megszűnt. Ekkor a központi műhelyt helyezték ide, amelynek a feladata a technika tanításához szükséges alapanyagok előkészítése volt. A munkát irányították: *Gyuricza Sándor*, *Gubucz Imre*, *Hunya Alajos*, *Busai György*, *Gellai János*. A 90-es években a technika tantárgy tartalmát a számítástechnika, informatika irányába tolódott el, így a központi műhely működtetése okafogyottá vált. 1993-ban felszámolták, s az épületet a fenntartó értékesítette.

Újtelepi iskola

A község Gyoma felőli részén felszaporodó gyermeklétszámot sem a gyomavégi, sem a mirhói iskola nem tudta befogadni. Új iskola építésének gondolata merült fel: 1927-ben két tanterem, szolgálati lakással ellátott iskolát terveztek az ún. Tanítótelepre. Az iskola 1931-re készen állt, de átadására nem kerülhetett sor, mert az egyház és a község nem tudott megegyezni a fenntartói feladatok ellátásában. Végre 1933. VI. 17-én az a megállapodás született, hogy az újte-

lepi iskolát a község - saját tulajdonjogának fenntartása mellett - 15 évre a hitközség kezelésébe adja. A hitközség az államosításig működtette, fiú és lány osztályok kaptak helyet benne. 1951-ben az egyik tanterembe óvodai csoportot szerveztek. Új óvoda épült az iskola melletti telken 1974-ben, s ettől kezdve mindkét tanteremben ismét iskolai oktatás folyt. Az 50-es évek végétől itt tanítottak: *Hornok Lajosné*, *Kovács Andrásné*, *Vincze Lászlóné*, *Czibulka György*. A ligeti nagy iskola felépülése (1980) után a két általános iskolai osztály beköltözött a központi épületekbe. A mirhói iskolát megszüntették, a kiegészítő iskola két tanulócsoportja pedig ebben az épületben kapott helyet. Az eltérő tantervű csoportokat tanították: *Hornok László*, *Bábel Sándorné*. A gyomai és az endrői kiegészítő iskolákat 1984-ben összevonták, s Endrődön, a Szabóipari Szövetkezettől átvett épületekben helyezték el, a Blaha Lujza úton. Az újtelepi iskola funkciója ezzel megszűnt, az épületet a fenntartó értékesítette.

Gyomavégi Iskola

Az államosítás után az épületben 1-4. osztályokat tanítottak: *Timár Gergelyné*, 1961-ig *Földvári Kálmán*, *Kismarton Albertné*, *Szabó Zoltánné*, *Kovács Sándorné*, *Varjú Imréné*, *Kulik Istvánné*, *Bacsa Boldizsárné*, *Szabó Edit*. Az iskolához tartozó szolgálati lakásban *Kismarton Albertné* lakott 1958-ig. A megüresedett lakásba ekkor *Szabó Zoltán* és felesége, *Farkas Gizella* költözött. Itt laktak 1975-ig, ez után a szolgálati lakást tanteremmé alakították át, így 4 tanulócsoport elhelyezésére teremtettek lehetőséget.

Az épületen 1968-ban jelentősebb felújítást végeztek: kicserélték az ablakokat, a padlózatot felújították. (Az olajos padlót a szülők segítségével megtakarították az olajtól, majd a szükséges javítások elvégzése után felfestették olajfestékkel.) 1977-től az épületben 1-2. osztályok működtek (tanítás „kis felmenőben”), az első osztályokat minden második évben indíthatták itt. A második osztály elvégzése után a tanulók felkerültek a polgári iskolába, majd 4. osztályban a ligeti iskolába. A 80-as években itt tanítottak: *Donnák Jánosné*, *Bacsa Boldizsárné*, *Dr Koleszár Józsefné*, *Giricz Erzsébet*, *Takácsné*, *Rojik Gizella*, *Farkas Istvánné*, *Gellai József*, *Tóthné Rojik Edit*, *Gyuránné Baranya Hedvig*, *Hanyecz Ildikó*, *Nótári Józsefné*. A központi fűtést 1979-ben vezették be, 1980-ban pedig felújították a tetőt. Az iskolához az udvaron építettek vizes blokkot. A diákotthon áthelyezése után, 1994-ben az itt tanuló

gyermek is a központi épületbe kerültek. Ez az iskola megüresedett, és értékesítésre került.

Nagylány iskola

Az 1922/23-as tanév kezdetére az iskolához megszerezték a 3. tanítói állást. A nevelői lakást tanteremmé alakították, s tanítónak választották ide *Szebeni Annát*. 1923 május 23-i ülésén az iskolaszék foglalkozott azzal, hogy az épületre emeletet húz, s a tanteremek számát így bővíti. Az építkezési terve is elkészült, de a megvalósításra már nem került sor. Egyszerűbb megoldásnak látszott, ha az iskolaudvar végébe szolgálati lakásokat építenek, s a még megmaradt lakást tanteremmé alakítják. Így 1924-ben két pedagógus lakást építettek az iskola udvarán. A harmadik lakás a melléképületben volt, ahol a hivatalsegéd, illetve később az iskolagondnok lakott.

Új tanerőként érkezett *Szabó Eszter* és *Tihanyi Mária*, 1926-ban pedig *Gyuricza Margit*, majd *Hornok Piroska*.

Ebbe az épületbe az államosítás előtt csak lányok jártak. 1930-31-ben az V-VI. osztályokat *Vörös Ferencné* tanította. 1941-ben a VKM elrendelte a VII. és VIII. osztályok felállítását. Többek között a nagylány iskolát is kijelölték erre a célra (Ezen kívül a Gyomavéget és a Mirhót) Kialakult az a gyakorlat, hogy ebbe az épületbe a nagy lányok járnak. Mindenki számára legérthetőbbnek így a **nagylány iskola** elnevezés bizonyult.

Az államosítás után is a nagyobb iskolája maradt: a 7. és 8. évfolyamok kaptak itt helyet. Ettől kezdve a fiúk is ide jártak, de 1960-ig még külön osztályokba. Az iskola az endrői intézmény központi épületének számított. Az udvaron lévő tanítói lakások egyikében az iskola igazgatója lakott (*Borbély Sándor*), a másikat tanári szobának és igazgatói irodának használták 1960-ig. Ekkor a központi igazgatás a Népliget útra költözött. A szolgálati lakásokat pedig *Bacsa Boldizsárné* és *Rojik Mihály* pedagógusok foglalhatták el, családjaikkal. Ettől kezdve a 7-8. osztályok a ligetbe jártak. Ebben az iskolába az alsó tagozatosok kaptak helyet, majd 1975-től az 5. osztályok, és egy alsó osztály. Az 1-2. osztály tanítója hosszú évekig *Farkas Istvánné* volt. A ligeti nagy iskola megépítése (1980) után ismét teljesen az alsó tagozat vehette birtokba az épületet, mégpedig az 1. és 2. osztályok. Itt is minden második évben indult csak 1. osztály. Az épületben tanítottak: *Szabó Zoltánné*, *Timár Imréné*, *Molnárné Majoros Katalin*, *Baráth Éva*, *Dinya Erzsébet*, *Takácsné*, *Rojik Gizella*, *Tóthné Rojik Edit*, *Könyáné Jakab Ida*, *Takács Máttyás*, *Dajkó Lászlóné*, *Sóczó Bálintné*, *Janurik Judit*.

Az épület karbantartási munkálatai során itt is padlócsere, központi fűtés bevezetésére, a gázfűtés megvalósítására került sor. Az épület mellett hozták létre a vizes blokkot, bent a tanteremben nem volt vezeték víz. Legnagyobb gondot a falak vízvesztése jelentette, ami miatt költséges ráfordításokat vesztett az intézmény.

A diákotthon áthelyezése új lehetőséget teremtett: az alsó tagozat osztályai innen is a központba kerülhettek. Az iskola így 1994-ben megüresedett, és eladásra került.

BICYCLE - TECHNIKA

Elektromos **KERÉKPÁROK**, **KISGÉPEK**, **KERÉKESSZÉKEK** javítása; heéppíthető alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos háromkerékűek építése

Tel.: 06302690088

snimre@freemail.hu

http://bicycletechnika.atw.hu

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi oldalunkon felvillantottuk falunk régmúltját idéző eseményeit a megmaradt források tükrében. Gyakran beszámoltunk a jelenlegi néprajzi munkáról, mely Endrőd kutatásának egy-egy állomását jeleníti meg.

Az április hónap az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény életében az időszaki kiállítás és hozzá kapcsolódó néprajzi konferencia megrendezésének hónapja. Az idén 5. alkalommal rendezzük meg az országosan is jegyzett és szakmai körökben jelentős tudományos tanácskozásunkat. Az idei évben a vendéglátás témakörét dolgozzuk fel. A múzeumunk időszaki kiállítása a régió és szűkebb hazánk Gyoma-Endrőd hagyományos ételeit tárja majd a látogatók

elő. Elkészítjük a jellegzetes helyi ételeket és ezekhez nemcsak a recepteket mellékeljük, hanem pontos leírásokat is az étel elkészítésére vonatkozóan. Az ételkóstolóval és készítési bemutatóval megnyíló kiállítás 2008. április 26-án 10 órakor lesz a Tájházban.

Most egy 1940-es években feljegyzett receptes füzetből idézek néhány sütemény leírását. A kézzel írott piszkos kis

füzetet nemrég adományozta gyűjteményünknek Kun Béla helyi lakos, akinek ezúton is köszönetet mondok.

„Mulatós sütemény:

Végy 54 deka lisztet 27 deka porcukrot, 1 citrom apróra vágott, ha az nincs akkor a cukrot kis vaniliával kell megtörni 1 szalagálét, melyet sodrófával a gyúró deszkán finomra kell dörzsölni, végül 12 deka vaját vagy 10 deka lúdzsirt 4 egész tojást.

Készíts mindezekből tésztát a gyúródeszkán, dolgozd ki jól. Ezután kis gömböket formálunk mint-e minta O, durván törött cukrot és durván vágott mandulát vagy héjától megtisztított diót összekeverünk és abba be forgatjuk. Hirtelen tűznél kell megsütni. Ha megsült lekvárral megkenjük, és kettőt összeragasztunk.”

„Almás pite:

25 dkg lisztbe belenyújtunk 25 dkg zsírt, most ismét 25 dkg liszthez adunk 1 tojást, kis kanál rumot, 1/2 citrom levét, kevés sót, vizes tésztát csinálunk belőle. Ebbe bele gyúrjuk a zsíros tésztát és három részre osztjuk. Kibélelünk vékonyan egy pléhet erre gyalult almát, mazsolát, diót, cukrot hintünk, azután vékony tésztával beborítjuk, megkenjük és sütjük.”

„Mézes kalács:

25 dkg mézzel, 25 dkg tört cukorral felolvastani, ha felolvadt 50 dkg lisztet reá önteni és azután citrom héját belereszelni és a levét szintén bele csavarni, kevés fahéj és egy kávéskanál szóda bikarbóna jön bele, ezt kinyújtani, 2 kés foknyi vastagra. Liszttel behintett tepsibe tenni és tojással megkenni és szépen megsütni.”

SÜTŐTANFOLYAM AZ ENDRŐDI TÁJHÁZBAN

A sütőtanfolyam következő foglalkozása 2008. május 3-án 10 órakor kezdődik az Endrődi Tájházban. Ezen alkalommal hájas tésztát sütünk. A jelentkezők hozzanak magukkal egy kis fém vajlingot, kötényt, nyújtófát, valamint fél kiló kigyúrt hájat és tölteléknek lekvárt, diót stb.

A foglalkozás részvételi díja 1000 Ft, melyet a helyszínen lehet befizetni.

Jelentkezni lehet:

Szonda István

Tel: 06/70/6353345 vagy e-mail: tajhaz@gyomaendrod.hu

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hítellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

FELHÍVÁS!

Kérjük adója 1%-val támogassa a Városi Képtárat működtető Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyűjteményeiért közhasznú szervezetet (5500 Gyomaendrőd, Kossuth út 11. Adószám: 19058733-1-04)

Számlaszám: 53200125-10002089

Köszönettel: Szonda István kuratórium elnök

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Adatok a gyomai evangélikus vallású németek történetéhez - I.

Ismereteim szerint nagyobb terjedelmű történeti, néprajzi tárgyú anyag, gyűjtés nem jelent meg még napjainkig, az 1830-ban Gyomára települt evangélikus vallású, német ajkú népességről. Ez alkalommal néhány szövevény adattal szeretném felhívni a figyelmet e szomorú tényre, hiányosságra. Bizva abban, hogy akad a fiatal s netán idősebb korosztályokból elkötelezett szakember, vagy úgymond; „amatőr”, aki ezt a szép feladatot megkísérli abszolválni.

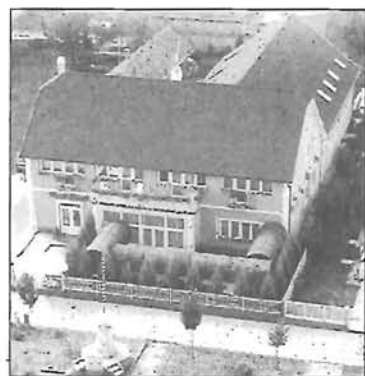
Amikor 1926-ban a gyomai evangélikus egyháznál és gyülekezetnél főpásztori látogatást tett Dr. RAFFAY Sándor főtisztelendő püspök úr (a Bányai Evangélikus Egyházkerület püspöke) a hagyományok alapján így adták elő a gyomaiak egyházuk s közösségük történetét;

„Gróf Stockhammer Ferdinánd, a helység akkori földesura – leánysági örököse Báró Harruckern Györgynek - az 1830-as években, hogy Gyomának vásár-tartási engedélyt kapjon, Mezőberényből, Szemlakeről, Soltvadkertről németeket telepített ide. Úgy tudták a hagyományozók, hogy a császári rendelet szerint csak ott adható vásár-tartási s az ezzel együtt járó mezővárosi státusz, ahol legalább két-három nyelvű lakosság él. Itt, a német-városi részen ingyen házhelyeket és az akkortájt kimért Cifra-kertben egy lánc kertföldet adott a német evang. telepeseknek.” Ehhez megjegyzésként hozzáfűzöm, hogy 1830-ban Stockhammer gróf már bére

adta évekkkel előtte WODIÁNER Sámuelnek a birtokot. A Cifra-kertet azért nevezték annak, mert ez a kert lett először kimérve „lánc”-cal, vagyis cifrán. Ez a kert Endröd felőli részen esett s hozzá mérődött kerteknek az ún. új-kert. A házhelyekhez, kertekhez kaptak a németek természetesen szántót, kaszálót, rétet is. Gyepet – ahogy később írták – a Németzugban kapták meg, ez eredetileg a ma Besenszegnek ismert részt is magában foglalta. Később itt volt a németeknek a Németzugi „Kenderáztató”-juk is a holtágban. DÁVIDHÁZI BEKES Sámuel, a gyomai református egyház történetírója írja: „1830-ban jöttek ide német Evangélikusok; Mező-Berényből... CSEPCSA NYI Tamás Ágostai Evangélicus Vallású jószág-kormányzó /: itt szolgált 1829-1836 /: hitsorsosainak nagy pártfogója lévén Ő volt az, aki idetelepítette őket Gyomára”. Számukra 1840-ben szerveztek lelkésziséget és 1863-ban templomot építettek. Ezen templom 1887-ben leégett, de a hívek buzgóságából hamarosan újjáépült. 1851-ben írják, hogy a Fegyverneki utca vagy Magyar-Vég utca után van a Felső-Német utca, majd az Alsó-Német utca, melyek az Edrődi utcából nyílnak. 1852-ben készült „Kimutatás a szabad telkekrül – felsőbb rendelet folytán Urbéri kármentesítés alá nem tartozhatnak – 604. sz. telek. Evangélikus Német Egyház Malma 1 belső telek, 988. sz. Lelkészi Lak. 989. sz. Oskola, 990. Egyház, vagy Templom fundusa.”

1/4 telek vizjárta kaszáló.” 1890-ben lakosok száma Gyomán 10.867 lélek, ebből magyar 10.207, német 596, szlovák 57, egyéb 7. Vallás szerint; református 9.038 lélek, ágostai hitvallású evangélikus 698, római katolikus 803, zsidó-izraelita 305, görög egyesült katolikus 7, görög keleti nem egyesült katolikus 6, unitárius 2, egyéb 8. „Gyoma harmadik része a Német-város – ahol 1830-ban Mezőberényből áttelepített németek portái tatalhatók meg – amely az itt felépített Német-templom (evang.) körül helyezkedik el. A Német-város – annak ellenére, hogy a paraszti társadalom minden rétege képviselte magát – viszonylag zárt településrész volt, kerültek az összeütöközést mind a fegyvernekiekkel, mind a mirhóhátiakkal.”

Még gyermekkoromban, s kislegénykoromban is odahaza Gyomán erőst tartotta magát az ún. „i”-ző nyelvjárás. Játogam is 14 esztendő koromban elkerülve Vácra, iskolába, igen sokat „szenvedtem” ebbéli nyelvjárásban való jártasságom mián, nemkülönben jókat derültek rajtam. Így aztán emlékszek rá, hogy rég eltávozott öregjeinktől így hallottam; Alsó-nímet ucca (a mai Bocskai utca), Nímet iskola, Nímet-városi iskola, ugyanez korabeli tanítójáról Schusztekféle iskola, nímet templom, nímet parókia, nímet temető, Nímet-templom uccája, - akkor Luther utca, ma Sallai utca, ugyanez Felső-Nímet ucca, Nímet gyep – a nímet-városhoz tartozó legeelő (csürhejárás), Nímet Kaszinó – vagy Nímet-városrísi Olvasókör. A XIX. század utolsó harmadának végén és a XX. század elején kezdtek a gyomai németek és magyarok összeházasodni, a református anyakönyvekbeli megfigyeléseim alapján. Ugyanekkor indult el a mezőberényi németekkel való összeházasodás is. Addig a gyomai és berényi németek oda-vissza házasodási hajlama mutatkozott meg leginkább. (Milyen szép feladat lenne e szokásokat anyakönyvek adatai alapján feldolgozni.) A közigazgatásban a németek számarányuknak megfelelően legjobban az esküdtek számában, később a városi képviselő testületben voltak reprezentálva. Ismereteim alapján nem tudok róla, hogy német származású községi bírāja lett volna Gyomának.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

**SAKÁCSOT, FELSZOLGÁLÓT, PULTOST
FELVESZÜNK.**

PAVILON FOGADÓ - Érdeklődni: 06- 30-9 439 576

Cs. Szabó István

Fiatalokról fiataloknak

RETTEGÉS FOKA – MEGEMLÉKEZŐ ÉJSZAKA FEBRUÁRBAN

65 évvel ezelőtt történt a magyar történelem legnagyobb véraldozattal járó ütközete a Don folyónál, ahol a 2. Magyar Hadsereg 1943 januárjában 208 kilométeres, mélység nélkül kiépített arcvonalat védett kilenc hadosztállyal. A máig egymásnak ellentmondó adatok 93 és 141 ezer fő közé teszik a sokszoros túlerőben támadó Vörös Hadseregtől elszenvedett veszteségeinket.

Ez alkalomból az V. cserkészkerület 1514. Sz. Horthy Miklós Cserkészcsapata szervezésében 14. év feletti cserkészek és érdeklődők számára február 8-9-én szegedi Tápén, a Tisza árterében egy túlélt éjszaka keretén belül emlékeztek meg a Don folyónál történt katasztrófára, a magyar hadsereg véres bukására.

Sajnos mi voltunk az egyetlen csapat a szervezőkön kívül, de így is teljes odaadással Gyomaendrődöt képviselve vállaltuk ezen megmérettetést. Megyeri Csilla, Uhrin Éva, Uhrin László, Bihari Akos, Rafael Tibor, Barta László, akik mindenre felkészülve indultak el péntek délelőtt, hiszen nem tudták, hogy mire számíthatnak, mert még nem volt ehhez fogható élményben részükhöz, azaz

rekonstruálni a doni ütközetet, visszaadni a hangulatát. Ennélfogva (a kényelemről sem elfelejtkezve) a fél házat bepakolták, hiszen csak azt tudták, hogy szabad ég alatt, minden áram és víz nélkül kell megenniük. Személy szerint másnap csatlakoztam hozzájuk, s elmondásuk szerint az éjszaka lepte meg őket az „ellenség”, s az őrség ideje alatt különféle módon próbálták az időt eltölteni és a körzetet védeni. Délelőtt velük az árterben a rejtőzködés fortélyait sajátítottuk el, majd a tájékozódás ismereteit. Végül közös nagy ebéddel zártuk a napot. A fiatalok nemcsak honismereti és történelmi eseményeket elevenítették fel, hanem sokkal

nagyobb dolgot tanultak meg: nem számít, hogy milyen körülmények vannak, az a fontos, hogy azokban olyan emberek vegyenek részt, akiket barátoknak nevezünk.

Barta Mónika

IV. SZEGEDI ÁRVÍZ EMLÉKNAP

2008. március 8-án tizenkilencen (kicsik és nagyok, cserkészek és leendő cserkészek) ismét Szegedet vettük úti célul, hogy részt vegyünk a cserkész árvíz emléknapon, ahová már tavaly is eljutottunk. A borús, esős időjárás sem tehetett tönkre ezt a napot, mert a lelkesedésünkben mindig napsütés van, sok jó ember együtt már az, magában felemelő érzés, továbbá rengeteg program közül választhatunk.

Élve az adott lehetőségekkel, felmentünk a Szegedi Dóm tornyába, ahonnan beláthattuk az egész várost és azon túl is; beneveztünk az élő-csocsó kupába, ahol mi voltunk a „Nyertesek” (legalább is tapasztalatot nyertünk rajta, ha már kupát nem is), de a sorversenyben 2. helyezést sikerült megszerezni. Kipróbáltuk magunkat számítógépes kvízzjátékban, óriás libikókában, kézműves foglalkozásokban, sőt egészségügyi sátorban kérdőív kitöltése mellett csokit kaptunk, ezen felül lehetőség volt ijástrra, lovaglásra és harcászati bemutatót, árvíz és cserkész kiállítást is megtekinthetünk.

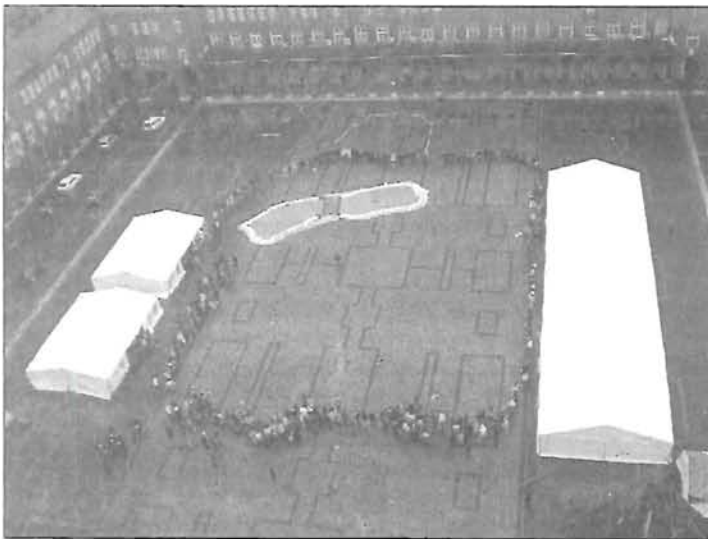
Szeged legnevezetesebb cukrászdájába, az A Cappella-ba is elmen-

tünk és a sok-sok finomság közül nehezen választva fogyasztottuk el a számunkra legkedvesebbet, legfinomabbat; míg a nagyobbak a Boci Tejivó (gyorsétkezdé) helyen korábbi ismeretségeiket mélyítették, illetve segítettek a szervezőknek elpakolni az élő-csocsó hatalmas elemeit.

A nap püspöki szentmisével zárult, mely nem a teljes végét jelentette a napnak. Vacsora után mi, gyomaendrődiek tanítottuk meg a szegedieknek és a nap résztvevőinek egy nagyon szeretett és a táborainkban mindig eljátszott táncunkat: „Harucsza-csa”-át. Este pedig a mécsesekből álló tábor tűz mellett fokozódott a hangulat, melyet sajnós a különjáratú buszunk érkezése miatt ott kellett hagynunk, s élményekkel telve elindultunk haza.

Ez a nap is bizonyította, hogy egymásért vagyunk; az a fontos, hogy köztünk a lehető legjobban valósuljanak meg az olyan értékek (figyelmesség, türelem, mértékletesség, önzetlenség, elfogadás, stb.), melyek a kölcsönösség jegyében válnak érezhetővé, láthatóvá, mint a derűs hangulat, nevetés, tekintetek találkozása, szeretetteljes ölelések és egy egyszerű érzés: „jó szeretni és jó szeretve lenni”.

Barta Mónika

FELHÍVÁS

A Templomos Lovagrend az előző évekhez hasonlóan cserkész jellegű tábort szervez BÁRNA-n (az Északi-középhegységben Salgótarjántól 10 km-re) gyermekeknek, fiataloknak.

A tábor időpontja: 2008. július 28. hétfőtől augusztus 2. szombatig.

Várjuk a cserkészélet után érdeklődő fiatalokat, s azokat, akik tartalmasan, de vidáman szeretnének egy hétig velünk táborozni.

Jelentkezési határidő: 2008. május 12. (pünkösdhétfő)

Telefonszámok: 06/30/4062209

06/30/6192930

A szervezők nevében: Érsek Barnabásné Bea néni

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Rákóczi-szobrot avattak Beregszászban

A névadó Nagyságos Fejedelemnek állítottak szobrot szerdán a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán, ahol ezzel az ünnepi eseménnyel vette kezdetét az immár hagyományos Rákóczi Napok rendezvénysorozata.

Tamáská János budapesti szobrászművész alkotását, amely a bécsi Sarkady-Szabó Julianna támogatásával, az adományozó Adrianus Alapítvány, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány (FKA), a Bolyai János Honvéd Alapítvány (BJHA), az Ukrán-Magyar Kulturális Együttműködési Társaság (UMKET) jóvoltából juthatott el Beregszászra, a főiskola Kossuth téri főépületének harmadik szintjén helyezték el. Dr. Orosz Ildikó, a beregszászi főiskola elnöke a megjelentek között köszönthette Nick Ferencet, az FKA elnökét, Kasza Imre festőművészt, a magyar kultúra lovagját Svédországból, Darabán Jánost, az egyetemes kultúra lovagját, az UMKET képviselőjét, Tóth Gézát, Beregszász város főjegyzőjét.

Nemcsak a fejedelem nevét szeretné viselni az intézmény, hanem szellemiségét is meg szeretnék honosítani e falakon belül. A lényeg, hogy szellemileg itt maradjon közöttünk és védelmezzon - hangsúlyozta beszédében Orosz Ildikó. Az elnökszónya köszönetet mondott a szoborért az adományozóknak és támogatóknak, valamint Dmitro Tkacsnak, Ukrajna budapesti nagykövetének is, aki segített abban, hogy az alkotás még Rákóczi március 27-i születésnapja előtt megérkezhesen Beregszászba.

Kárpátalja Online hetimagazin

ÉLETKÉPEK A

KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN ÉS ÓVODÁBAN

Versenyeredményeink

Iskolánk 2008 februárjában hirdette meg a II. **Iciri-piciri Mesemondó és Meseillusztrációs Versenyt** a város valamennyi nagycsoportos óvodása számára.

A rajzpályázatra egy magyar népmese illusztrációjával lehetett benevezni. Február 15-ig a település 7 óvodájából összesen 63 alkotás érkezett, melyeket az iskola Hősök úti épületének aulájában állítottak ki.

A kiállítás megnyitására és a mesemondó verseny megrendezésére február 26-án délután került sor, amelyen a sok óvodás gyermek mellett szülők, nagyszülők, és óvónénik is szép számmal jelentek meg. A 2.b osztályos kisdíjak hangulatos zenés mesejátéka után a rajzpályázat értékelésére került sor.

A díjak kiosztása utáni szünetben a gyermekek és a vendégek megtekinthették a kiállított pályaműveket, valamint szendviccsel és teával frissíthették fel magukat.

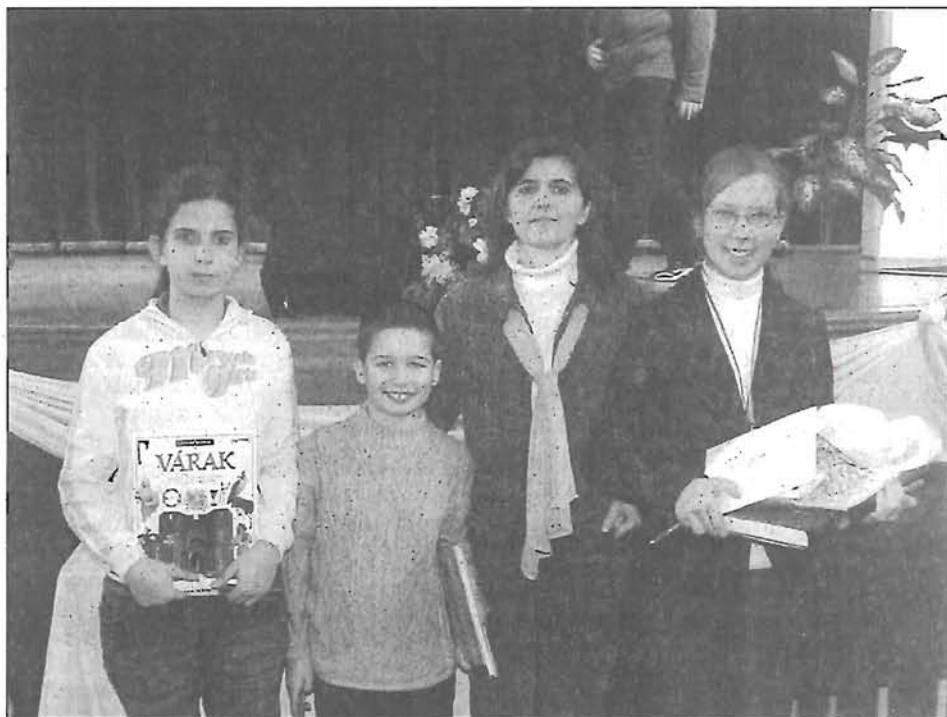
A szünet után következett a mesemondó verseny, ahol a tanító nénikből álló zsűri és a szép számmal megjelent nézőközönség előtt összesen 30 nagycsoportos óvodás mondta el legkedvesebb meséjét.

Az **Iciri-piciri** versenyek valamennyi résztvevője elismerő oklevélben és tárgyjutalomban részesült.

A rendezvényt a tanító nénik és az óvónénik is sikeresnek értékelték.

A **Zrinyi Ilona Matematika Verseny** díjkiosztó ünnepségét 2008. március 06-án Sarkadon tartották. Iskolánkból szép eredményeket értek el a következő tanulók: **Tóth Bálint** 3. osztályos, évfolyamában **megyei 8. helyezett** lett, felkészítő tanítója: Siposné Nyilas Éva.

Kurilla Dóra a nyolcadikosok versenyében **megyei 15. helyezett**, felkészítő tanára: Palicskáné Szegedi Katalin, míg **Tóth Csilla** szintén a nyolcadikosok versenyén **megyei 1. helyezést** ért el. Felkészítője: Palicskáné Szegedi Katalin.

Csilla az országos versenyen képviseli iskolánkat március 21-én.

Gratulálunk, és további sikereket kívánunk!

2008. február 02-án Mezőtúron **Régiós Teleki Történelmi Versenyen** 5. helyezett lett **Baráth Tamara** és **Ádám Flóra** 8.d osztályos tanulók. Felkészítő nevelő: Simonné Szrnka Zsuzsanna.

Az **Országos Történelmi Versenyt** a 7-8. osztályosoknak 2008. február 26-án Békéscsabán rendezték. A megmértetésen **Kovács Dániel** 6. helyezett, míg **Cselei Tamás** 15. helyezett lett. Felkészítő tanár: Balla Károlyné.

2008.03.15-én Kiskunfélegyházán rendezték meg az **Országos Diákolimpiai**

Elődöntőt, amelyre tornacsapatunk is nevezett. A résztvevő hét csapatból három jutott tovább.

Felső tagozatos tornászaink: Bela Zoltán, Hornok Imre, Kovács Zsolt, Kovács Bence, Poharelec Csaba és Bujdosó György. **Az alsó tagozatos tornászaink:** Kriszt Márton, Kovács József, Kovács Róbert, Kovács Áron, Tóth Bálint, Bárkai Zsolt és Gácsi Benedek. Nagyszerű teljesítményüknek köszönhetően továbbjutottak az **Országos Diákolimpiai Döntőbe**, Pécsre. Gratulálunk kiemelkedő eredményükhöz!

Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda
Nevelőtestülete

Endrőd története

Régi írások alapján összeállították az endrődi tanítók (4.)

Ebben az időben – valószínűleg a környékbeli tót atyafiak bujtoztatására az idősebb, tótul beszélő hivek azon követeléssel állottak elő, hogy a plebános az istentiszteleteken és hitoktatásban a tót nyelvet is használja. Mind erősebb lett a kívánság akkor, amikor Pálffy plebános egy Mészáros nevű embert megpálcázott azért, mert az összeírás alkalmával magyarul beszélni nem akart. Emiatt a tót ajkuak bepanaszolták a püspöknél a plebánost, ki vizsgálatot rendelt el, melynél a kihallgatott tanúk az vallották, hogy még körülbelül 30-60 olyan ember található, kik magyarul gyónni nem tudnak. A következő évben megújított panaszra a hitközség békéje érdekében a megyéspüspök elrendelte, hogy minden második vasárnap hitelemzés, a második vagy harmadik vasárnap pedig predikáció legyen tót nyelven. Pálffy azonban tótul nem tudott, így tovább is magyar nyelven tartotta a hitelemzéseket és szentbeszédet.

Utóda 1780-ban Barics Bálint lett, akit Knap Jakab vezetésével ismét arra kért egy küldöttség, hogy vezesse be a tót nyelven való hitoktatást. Barics hosszasan cáfolgatta a küldöttség érveit és bebizonyította nekik, hogy hitelemzést soha nem tartottak még az első plebánosok sem tót nyelven. „A Káplán sem akar hallani a szláv hitoktatásról, mert a predikációt is az öreg Labcsánszki egyházzal fordíttatja tótra”. A hitelemzés tovább is magyarul folyt.

1781-ben két új temetőt nyitott a hitközség: a szarvasvégi és gyomavégit. Ugy látszik, hogy az öreg-temető a régi templom éjszaki oldalán, a Körösparton betelt, másrészt a falu a Körösnek Szarvas és Gyoma felé kanyaruló déli partján kezdett mindjobban elterülni, ezért nyitott meg ezen a részen az új temetőket. A temetőket fenntartására a község kötelezte magát.

Ebben az időben a templom „jóságartó gazda” is lett. Alig halt el 1-1 jobb módú ember, aki valamit ne hagyott volna a templom felszerelésére vagy szentmise alapítványokra. Így Varju György „egy sárga kanca lovat harmadmagával”, Hanyecz Ferenc „egy ötfü meddő tehenet”, Gembicz Tamás „két quarta szőlőt”, Gubucz Mihály egy szőlőt hagyott a templom számára. – A sok adományból igen szép és értékes felszerelés volt a templomnak. A jó endrődiek azonban nem sokáig örülhettek ezeknek, mert a francia háborúk következtében beállott pénz-leromlás miatt a kincstár a templom összes ezüst készleteit

bekívánta.

A század utolsó évtizedeiben az erkölcsök kissé lazulni kezdtek, mert a hatóságok sokkal szigorúbban kezdték alkalmazni „a korbács-büntetést”, mint előbb. Dávid György bíró idejében 1783-ban Nyida György 12 pálcát kapott azért, mert Kolibán nevű görögöt pogánynak és tatárnak nevezte. Még jobb egy másik eset: „Minthogy ifjabb Hanyecz Györgyné tékozlás miatt már többször megintetvén újból kender tékozlásba avatta magát, hogy ennek utána jobb gondviselője legyen férje gyűjteményének, nek és tékozló társa Kakasnének rossz cselekedeteiért egyenkint tíz korbácsuk leszen.”

1785-ben úgy Hval Tamás kántor, mint Vámosy István jegyző középén fizetését rendezte és emelte a cummunitás. 1587 Bikaly Péter plebános felmenti a kántort a tanítástól, s a tankötelesek oktatására külön tanítói állást szerveztet. Verner Jakab kir. főinspektor Kovács Pált nevezi ki új tanítóul, aki azonban még a fiukat és lányokat együtt tanította. A lakosság töredéke kifogásolta azt, hogy az új tanító csak magyarul tud beszélni. A Helytartó Tanács válaszában azt írta, hogy „nem baj, h a tótul nem is tud, mert a hivek 15-ön kívül mind értenek magyarul.” Iskolának megszerzte a régi „réhajó” melletti katona katonaszállásoló épületet (az öreg Szebeny-féle ház.) A kántor még kint maradt a régi templom melletti kántorális házban.

1788-ban második kápláni állomást szervez a püspök a hitközség

ismételt kérésére. A község 60-60 forinttal járult hozzá a káplánok fizetéséhez.

Amikor Homonnay Zsigmond, ez a messze földön híres szónok 1788-ban elfoglalta az endrődi parochiát, az egyház tekintélyes vagyonnal rendelkezett. Igen nagy segítségére volt az új plebánosnak a jó akaratú Vámosy István jegyző, aki elvállalta a templomgondnoki tisztséget, s nemcsak a vagyonkezelésben, de a hitélet fejlesztésben is értékes munkaerőnek bizonyult. – 1794-ben Nagy István váltotta fel a jegyzői állásban, akinek fizetését az előjáróság a következőkben állapította meg: 100 forint készpénz, 12 köböl búza, 1 hizott sertés, 100 font tehén hus, 100 font só, 30 font faggyu, 12 itce vaj, 1 font bors, 4 öl fa, télen át fűtőbeli provízió, az uraságtól 1 sessió föld.

Hval kántort 1792-ben Csábi Pál követte, de két év múlva meghalt. Ideiglenes utóda Soóvári Gábor, majd 1798-ban véglegesen Huszka József. A bírói tisztelet a kilencvenes években Timár Mihály, Farkas Pál, Katona István, Binges János és Kalmár Mihály, viselték. – Binges a hivatalos hatalmat nagy szigorúsággal kezelte. Sulykó Mátyás például, mert vasárnap dolgozni mert, 12 pálcát kapott. Azokat a fiatalokat, kik „a húsvéti gyónás idejében táncoltak s akik húsvét második napján öntözni járván megrészegedtek és misére nem mentek: 10 pálcákkal büntették.” A község hadnagyai az esti harangszó után mindenkit haza hajtottak.

A házak száma ebben az időben 341 volt.

1796-ban – Homonnay hirtelen halála után a békésiek nagyhirű papja kapta meg az endrődi plebániát, amely mindinkább nagyobb tekintélyre emelkedett ugyannyira, hogy a püspök 1800-ban kettő választotta az eddig egységesen vezetett, s egész Békésmegyére kiterjedő gyulai kerületet és „endrődi alesperesi kerület” néven újat alkotott. Az új plebános – Jánossy József a szakadatlan munka és alkotás embere volt. Alatta éült fel a mostani, messze földön híres endrődi nagy templom, a mai plebánia épületnek nagyobb része, a mostani helyén levő régi kántorház, valamint a harangozó új lakása. Hogy mily rendkívüli munkaerőt és a hivek részéről nagy áldozatot igényeltek e hatalmas alkotások, érdemesnek látszik kissé részletesebben ismertetni.

(folytatjuk)

A HADAK ÚTJA

Ha a fej meghal, utána vész a test is. Attila után szét-hullott roppant birodalma. A meghódított népek fellázadtak, a hun utódok egymás ellen fordították a fegyvert. Véres csatákban elhullottak Attila fiai. Csak egy maradt közülük életben, a legkisebb, legkedvesebb: Csaba vezér. Mikor a felszabadult rab népek megosztották Attila országán, Csaba vezér összegyűjtötte a megmaradt hunokat, és azt mondta nekik:

- Messze, messze, ahol a nap támad, Szittyaország földjén élnek a mi jó rokonaink, magyar testvéreink. Ha akarjátok, elvezetlek oda, s együtt jövünk vissza, újra elfoglalni Attila apánk országát.

Föl is kerekedett erre a hun sereg, mindössze néhány ezer vitéz asszonyostul, gyerekestül, de Erdély havas hegyeinél nem jutottak tovább. Ott a Réka-patak partján megállottak, és Csaba megfelezte a hun csapatokat.

- Egyik fele velem jön Szittyaországba, hírt vinni a testvéreknek, másik fele itt marad a magas bércek közt, és visszavár bennünket.

Azokat, akik ott maradtak, megtanította kőből, fából házat építeni a sátor helyett, s azt mondta nekik:

Meddig a tűz hideg nem lesz,
meddig a folyó le nem foly,
meddig télre tavasz derül,
meddig égből jön az áldás,
addig, jó népem, itt székelj!

És lett e nép neve székely. S hogy nagyobb kedvük legyen a sok ellenség közt itt maradni, megígérte nekik Csaba vezér, hogy hadával tüstént visszafordul segítségükre, ha azt üzenik, hogy bajban vannak.

- Üzenhettek tűzzel, vízzel, hírmondótok lehet a levegő vagy akár maga földanyánk is.

Alig lovagoltak el Csabáék egynapi járóföldre, rettentő szél zúgatta körülöttük az erdőt, hozta az üzenetet a levegő:

- Vissza, Csaba, vissza, bajban van a székely!

Rögtön visszafordultak a hunok, s mind levágták az ellenséget.

Aztán újra megindultak Szittyaország felé. El is mentek jó darabon: megáradt folyó

állta útjukat. Víz hozta az üzenetet:

- Vissza, Csaba, vissza, bajban van a székely!

Harmadszorra már hetedhét országon túl jártak, mikor jeges főrgeteg zúdult rájuk rettenetes ézengéssel, villámlással. Égi tűz hozott üzenetet.

Visszafordultak, megint megmentették a székely véreiket az ellenségtől. Azután már akadály nélkül elérkeztek Szittyaországba.

A magyarok nagy szeretettel fogadták a hun testvéreket. Megosztották velük sátraikat, kenyerüket, meghallgatták hírmondásukat Attila örökéről, és végre azt mondták nekik:

- Most még gyengék vagyunk arra, hogy átvegyünk akkora örökséget. Sokasodnunk kell még arra. Maradjatok nálunk addig, azután majd együtt induljunk!

Le is telepedtek Csabáék a magyarok közt. Szépen meg is öregedtek, szemüket is lehunyták örök álomra, s a magyarok eltemették őket szép zöld hantok alá, lovastul, kardostul.

Ott aludtak aztán száz meg száz esztendeig háborítatlanul. Akkor megint ellenség fogta körül a székelyeket Erdélyben. Még nagyobb, még hatalmasabb, mint azelőtt. Egy álló hétig harcolt a székely, de hiába! Sok volt az ellenség!

Sötét éjszakán utolsó csatájukat vívták. Reszketett, dobogott lábuk alatt a föld a nagy viaskodásban, s a székelyek öregjei sóhajtoztak:

- Hej, Csaba apánk, most már te sem segísz meg bennünket!

Bizony, most is megsegítette.

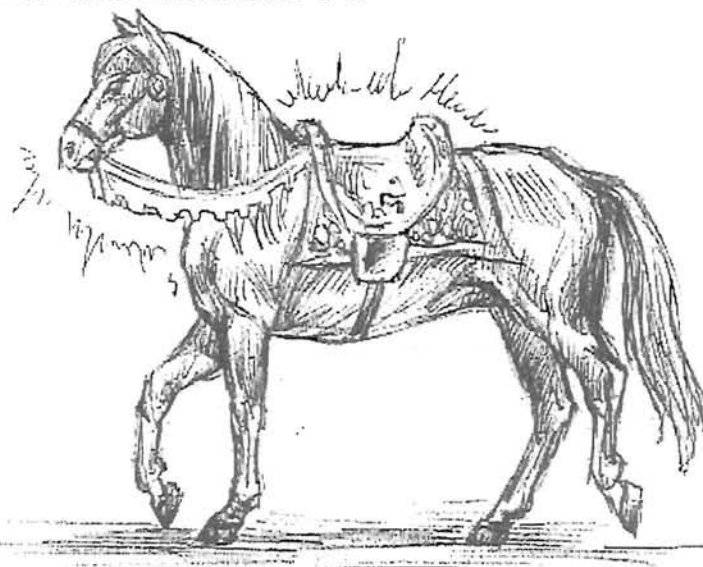
Székely lábak dobogása végigszaladt hetedhét ország földjén, s megrezzentette a halott hunokat a zöld halmok alatt.

- Ébredj, Csaba, ébredj, bajban van a székely!

Abban a pillanatban Erdélyország fölött nagy csörgés-csattogás támadt az égboltozaton. Zabla csörgött, kard csattogott, Csaba vezér ragyogó lovasai tűntek föl az égen a csillagok között.

- Ne hagyd magad, székely! Itt vannak Csabáék! Égbeli halottak segítik az élő! - Új erőre kaptak a székelyek.

Az ellenséget pedig megvette a rémület. Elhányta fegyverét, futott esze nélkül, ki merre látott. Egek országútján robogó lelkekkel ki tudna csatázni?

A székelyek megszabadultak. Csaba vitézei pedig visszatértek a zöld halom alá azon az úton, amelyiken jöttek. Az a fényes fehér út azonban, amit paripáik patkói tapostak, megmaradt az égen, s ma is ott világít. A Tejút az, amelyet a székely ember ma is Hadak útjának hív. Megláthatjátok az égen minden este, ha fölnéztek rá.

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

**BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ-
TESTÜLETÉNEK ELNÖKE**
5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

Elfogadhatatlan, hogy a mai napig nincs megoldva a légimentés

*Kiemelt kórházként kevesebb az aktív ágy
a Pándy Kálmán Kórházban*

Levelében ezekre is felhívta Horváth Ágnes figyelmét Domokos László

A Pándy Kálmán Kórházzal, a betegszállítással és a légi mentéssel kapcsolatban felmerülő problémákról tájékoztatta levelében Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke Horváth Ágnes, egészségügyi minisztert és arra kérte, hogy segítsen a problémák megoldásában.

A levelében az elnök írt arra, hogy a Pándy Kálmán Kórház ellátási területét több szakmacsoportban indokolatlanul csökkentették, ezért kérték ennek megváltoztatását.

A miniszteri döntés következtében drasztikusan lecsökkent a tüdőgyógyászati aktív ágyszám és ellátási terület. A megyei önkormányzat felkészült Békés megye teljes lakosságának tüdőgyógyászati ellátására. Nem szerencsés a betegek ellátásának betegségcsoportonkénti széttagolása egy olyan betegség esetében, melyhez az ellátás feltételei helyben is adottak, és ami meglehetősen gyakori a felnőtt lakosság körében. Ezért kezdeményezték, hogy a tüdőgyógyászati aktív ellátást igénylő békés megyei betegek részére, területi kötelezettséget határozzanak meg Békés megye Képviselő-testülete Pándy Kálmán Kórháza számára. Ez a változás egyben hozzájárulna egy egyenletesebb leterheltséghez is a Dél-alföldi Régió tüdőgyógyászati fekvőbeteg ellátása tekintetében.

A kardiológiai rehabilitáció és a Hospice ellátás vonatkozásában a Pándy Kálmán Kórház egyedüli ellátásra jogosultként nem kapta meg a megye teljes ellátási területét, amit a Képviselő-testület határozatával is megerősítve kezdeményezett.

A kiemelt kórházi minősítéssel járó feladatbővülés ellenére a feladatokhoz rendelkezésre álló ágyszám 230 aktív ágygal kevesebb, mint volt.

További néhány adat a megye fekvőbeteg ellátásának miniszteri döntést követő változásáról.

10 ezer lakosra jutó ágyszám (megye-régió-ország): 60,5 - 60,7 - 71,3

10 ezer alakosra jutó aktív ágyak száma: 37,3 - 41,4 - 44,0

10 ezer lakosra jutó krónikus ágyak száma: 23,2 - 19,2 - 27,4

Összességében az látható, hogy az ágyszám csökkentések, a járóbeteg-ellátások előzetes felfejlesztése előtt; a minőségi szolgáltatás és a betegek megelégedettség iránti elkötelezettségből fakadó igény, valamint a finanszírozási módszerek és garanciák nincsenek összhangban a Pándy Kálmán Kórház kiemelt kórházi státuszával.

A levelében azt is megfogalmazta az elnök, hogy nem vitatják, hogy az egészségügy átalakításának vannak valós indokai, melyekben szükséges lépni. Ilyen például a hatékonyságnövelési elemként szolgáló belső struktúraváltás és az alkalmatlan épületek, illetve telephelyek kivonása a közszolgáltatásból. Azonban az ezen feladatok kiváltását biztosító egyszeri pályázati támogatások összege méltánytalanul alacsony. Ez a Pándy Kálmán Kórház esetében meghaladja az 500 MFT, amihez kötött felhasználás mellett csak a támogatás töredékét nyerték el. Ez megyei önkormányzat hozzájárulása mellett is ez akadály lesz a kívánt cél elérésének, ami a kórház gazdaságos működőképességét veszélyeztetheti.

Az elnök azt is leírta, hogy hosszú ideje húzódó lezáratlan ügynek tekintik, a mintegy 200MFT-nyi követelést elérő, 2006-ban felhalmozódott onkológiai kezelésekből adódó ki nem fizetett szolgáltatást, amit sem orvos etikai, sem pénzügyi szempontból nem tudnak kezelni az Egészségügyi Minisztérium segítsége nélkül.

A levelében szó van arról is, hogy, mint a megye legmeghatározóbb fekvőbeteg gyógyintézetének fenntartója évek óta igényt nyújtottak be és döntéseket hoztak a patológiai ellátás, a kor színvonalának megfelelő megoldására. Ezt korábban címzett pályázatuként újabb, pedig TIOP támogatással kívánják megvalósítani. Ehhez kéri és várják a Miniszter Asszony támogató közbenjárását ennek a problémának a lezárása érdekében is.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Közös programokban gondolkodik Békés és Arad megye Az M44 meghosszabbítása az első közös pont

Határon átnyúló közös programok lehetőségeiről egyeztettek a Békés-Arad Vegyes bizottság albizottságainak első közös ülésén Aradon.

A február közepén megrendezett találkozón szó volt az M44-es út kapcsolódási lehetőségeiről román oldalon, melyről február 13-án egyeztetett Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, Szilágyi András, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. vezérigazgató-helyettese, román részről pedig Iosif Matula, az Arad Megyei Tanács elnöke, valamint Ioan Malita, a Regionális Nemzeti Közutak Igazgatósága igazgatója. A román partner felismerve az út megépítésének fontosságát, újabb egyeztetést javasolt a nyomvonal kijelölése ügyében és arról is szó volt, hogy akár már szeptemberben elkezdődhetnek az úttal kapcsolatos munkálatok.

A február 14-i találkozón a három albizottság külön-külön is tárgyalt a közös programokról a felkért szakmai szervezetek bevonásával. Mivel az Arad-Békés Megyei Vegyes Bizottság célja a határon átnyúló együttműködési kapcsolatok erősítése a terület- és infrastruktúra fejlesztés, gazdaság, kultúra, oktatás, környezetvédelem, sport és turizmus területén, ezért ezen a területen keresték az együttműködés lehetőségeit.

A **Terület- és Infrastruktúra Fejlesztési Albizottság** ülésén részt vettek a Magyar Közút Kht., a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara és a Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítvány képviselői.

Az Aradi Kereskedelmi Kamara képviselője elmondta, hogy fontosnak tartják, hogy a Békés Megyei Önkormányzat bevonja őket az expo terület fejlesztési projektjébe partnerként és meghívta a Békés Megyei Önkormányzat és a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőit egy látogatásra az Aradi Expo Központba, hogy a továbbiakról együtt lehessen gondolkodni.

A **Környezetvédelem, Sport és Turizmus Albizottság** ülésén Bak Sándor a Körös-Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság igazgatója négy vízgazdálkodással kapcsolatos projektet javasolt. Ovidiu Pirv a Maros Ártéri Tájvédelmi Park igazgatója a természetvédelemmel kapcsolatban tett együttműködési javaslatot, mellyel Tirják László a Körös – Maros Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója is egyetértett. Ezekről a későbbiekben még egyeztetnek.

A **Humán Fejlesztési, Kulturális és Egészségügyi Albizottság** munkájában a Békés Megyei Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények /Harruckern János, a Farkas Gyula és a Hunyadi János Központi Oktatási Intézmények, a Békés Megyei Jókai Színház, a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága, a Békés Megyei Könyvtár és Humán Szolgálat Centrum, a Tessedik Sámuel Főiskola és a Pándy Kálmán Megyei Kórház/ képviselői vettek részt. Békés és Arad megye együttműködése oktatási, gyógyászati, sürgősségi betegellátás, könyvtár, digitalizálás, közművelődési és művészeti területeken indulhat el.

Az elnök beszámolt a betegszállítás megoldási nehézségeiről is, ami kiemelten sújtja Békés megyét. A csak betegszállításra élő szerződés szerint 11 gépkocsit üzemeltető három cég egyike, aki 5 kocsit üzemeltet, a szállításainak 90%-át műveke kezelésre szoruló betegek számára biztosítja, ami egyben azt is jelenti, hogy nem tud eleget tenni a Békés megyei területi ellátási kötelezettségének. A valóságban tehát 6 gépkocsit üzemeltető két cég látja el ténylegesen területi ellátási kötelezettséggel a betegszállítási feladatokat meggyékben. Az országos átlagot figyelembe véve Békés megyében minimum 20 területi ellátási kötelezettséggel működő és megfelelően finanszírozott járműre lenne szükség. Megítélésük szerint a fejlesztési döntések során nem a szolgáltatók száma, sokkal inkább a köztük lévő logisztikai kapcsolat működtetése lenne fontos, amihez területi döntéssel felajánlották a Pándy Kálmán Kórház koordinálását.

Az elnök azt is megfogalmazta, hogy Békés megye elnökeként, - a három szomszédos megye egyetértésében - elfogadhatatlannak tartják, hogy a mai napig nincs véglegesen megoldva a légi mentés Magyarország déli részében. Ehhez területi döntéssel megerősítve kezdeményezi, hogy az átmeneti időszakra a Békéscsabai reptérrel, mint megoldási lehetőséggel számoljanak, melyről mielőbbi érdemi egyeztetést kezdeményez.

Irodalmi oldal

100 ÉVES A NYUGAT IGNOTUS: A FEKETE ZONGORA (részlet)

L. ÉVFOLYAM 1908 FEBRUAR 1. 3. SZÁM

NYUGAT

A "FIGYELŐ" ÚJ FOLYAMA

FŐSZERKESZTŐ: IGNOTUS

SZERKESZTŐK: FENYŐ MIKSA ÉS OSVÁT ERNŐ

Első Artúr: Üldözött szimbólumok. — *Biro Lajos:* Ilka (novella). — *Chotinsky Viktor:* Modern boszorkánypórok. — *Ignotus:* A fekete zongora. — *Kemény Simon:* Két vers. — *Fröhlichné Kaffka Margit:* Neuraszténia (novella). — *Hatvany Lajos:* H. Taine levelei. — *Ady Endre:* A magyar Pimodán. (III.) — *Gellért Oszkár:* Neomongolizmus. — *Juhász Gyula:* Vers.

Folytatja: Reviczky Béla: A nagy börtön (Sándor Gyula): Igazgató-ingas a Nemzeti Színházban (Ignotus): Moltai Hugó (Boray Elemér): Akadémia-Gellen-Katla (Leopold Grün): „Károly asszony háza” (Brodny Miksa): Lichtwerk. Vom Arbeitsfeld der Dichtersinnung (Bardóczy Artúr): Motivumok (Kemény Simon). A világlap díszlet rajt Beck Ö. Pálly műve.

ELŐFIZETESI
ÁRA
EGY ÉVRE
20 KORONA
FÉLEVRÉ
10 KORONA

EGYES SZÁM
ÁRA
1 KORONA
MEGJELNIK
MINDEN HÓ
12N ÉS 16-AN

Kiadóháza: H. Todorovics &

Ady lapja volt. Legalábbis kezdetben. Később olyan író-költőóriások orgánuma, mint Kosztolányi Dezső, Babits Mihály, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Karinthy Frigyes, Móricz Zsigmond, Krúdy Gyula, Nagy Lajos, hogy az első nemzedék tagjai közül említsem a legismertebbeket...

1908. január 1-jén az első, míg 1941. augusztus 1-jén az utolsó szám jelent meg. Célja, hogy az új irodalmi és művészeti törekvéseket, a nyugati kultúra legfrissebb eredményeit közvetítse. Segítette és támogatta a fiatal tehetségeket, színvonalas művek megjelenését.

Főszerkesztője 1929-ig Ignotus, aki publicistaként, a lap első cikkét, a Kelet népét is jegyezte. Az újság alapítói: Osvát

Ernő, aki 1929-ig ténylegesen is szerkesztette a lapot, és Fenyő Miksa, aki Hatvany Lajos mellett a lap másik mecénása volt. Későbbi szerkesztőkként Móricz Zsigmond és Babits Mihály határozták meg a lap arculatát.

Ignotus A fekete zongora című írásának részletével tisztelgünk a Nyugat előtt.

Nemrégiben a Magyar Hírlapban Ady Endréről írván, versei természetének megállapítása során a következőket is kifejtettem:

...Ez a csupa értelem-ember ritkán ír olyan verseket, melynek pontosan kipécézhető értelme volna. Ezért, hál istennek, nem muszáj megérteni, s nem is fontos, hogy megértésük. Ez különben is csak a tudományban fontos. A költészetben az értelem számára való foglalat csak egy az ezer adalék közül, mellyel a költő együttvéve meszterkedi ki azt, hogy a papirosra olyasmit szegezzen le, ami az olvasót ugyanolyan állapotba ejtse, mint aminő őbenne nyugtalankodott volt kifejeztetésé után. A versnek értelme semmivel sem fontosabb, mint az, hogy hány ú betű fordul benne elő s az egyes szók milyen sorrendben következnek benne egymásra – jobban mondva: ez mind éppoly fontos, mint az értelem, sőt összetartozik az értelemmel, sőt, néha, költője válogatja, ezeken át fejeződik ki az értelem. Ezért nem mindegy, hogy valamely vers magyarul vagy németül van-e megírva, alexandrinusban-e vagy szonettformában. Ezért pallérmunka az olyan ház, mely tegnap barokk volt s ma szecessziósra lehet átvakolnivali, s ezért mestermunka a párizsi Sainte Chapelle, a francia királyok egyhájos kis gót kápolnája, melynek néhány pillérfala csak odatehelt kifogás arra, hogy üvegfestésű ablakokat illeszthessenek közbe, a ká-

polna voltaképp nem maga az épület, hanem az a színözön, mely az ablakokon át mélyen és félhomályosan beleömlik, s amint leszáll a nap, vége a kápolnának. A vers szavakból áll. Minden szónak van valami külön értelme. Van egyéb fogalmakat eszünkbe juttató ereje. Van olyan lehetősége, hogy erősebb szó mellett gyengébben, gyengébb mellett erősebben hasson, hogy egy más szóra ráutve, valósággal, mint a muzsika, a fülelem át hasson át az érzésemre. Van költő, aki egyik erejét használja. Van, aki valamennyinek ura s még ezenfelül olyan újakat csal ki belőle, amikre előtte nem gondoltak. Lehet-e ebben különbséget tenni egyebet, mint legfeljebb azt, hogy a formát kívülről húzták-e, mint e kesztyűt, az előre kimódolt tartalomra, vagy mint a bőr, egy test az izmával s a vérével! Ezek az egy test versek az igazi versek, költők az igazi költők. Az igazi költők közt vannak egyhúrú költők és százhúrú költők, viszont vannak, akik egy húron százat tudnak elmondani, s vannak, akik száz húron mind csak egyet mondanak. Ady Endrének sokféle a mondanivalója – körülbelül minden, ami egy embert nyugtalanít, egy férfit felver, egy művelt lelket megkap, s egy mai magyart megkínóz, megráz vagy lesújt. Sokféleképp is mondja el, csak abban egyforma, hogy értelméhez inkább a füleden át beszél, mint az eszeden át. Hogy igaza van-e, hogy joga van-e hozzá! Bolond kérdés; meg tudja csinálni, tehát igaza van és joga van hozzá. „Bolond hangszer: sír, nyerít és bűg. Fusson akinek nincs bora. Ez a fekete zongora. Vak mestere tépi, cibálja, ez az Élet melódiája. Ez a fekete zongora. Fejem zúgása, szemem könnye, Tormázó vágyaim tora, Ez mind, mind: ez a zongora. Boros, bolond szívemnek vére Kíömlik az ő ütemére, Ez a fekete zongora.” Akasszanak fel, ha értem. De akasszanak fel, ha hat-hét irodalomban, melyet nyelvtudással megközelíthetnek: sok vers akad ilyen egész értelmű, ilyen mellet és elmét betöltően teljes kicsengésű.” [...]

Lehetséges, sőt máris látni nyomát, hogy az utánzás éppúgy neki-esik majd Ady Endrének, mint ahogy nem kímélte volt sem Petőfit, sem Aranyt, sem Kiss Józsefet, Reviczky Gyulát vagy Heltai Jenőt. Maga Ady Endre sem teljesen példa és előzetesség nélkül való jelenség, s ami benne egyéni, az egyben tipikus is a manapi intellektuális emberre. Az intellektus lassanként mindent áthat s mindenbe belevegyíti a maga mellékizét. Az intellektuális hajlandóság, érdeklődés, világnézet lassanként családi közösségbe szerzi az embereket – olyasfélbe, aminőben hajdan egy-egy falu vagy egy-egy emberhad lehetett közös élmények, események, háborúságok, jó vagy balszerencse révén. Ezek az emberek maguk között szóból is értenek, sőt kevés szóból, sőt célzásból is, mert ismeretes előttük, ami történt s elég a pusztá utalás, hogy egész teljességét felébrasse bennük az érzésnek vagy emlékezésnek. Így voltak lehetségesek, ugyebár, ugyanazon időkbén, mikor a dadogó beszéd roppant hosszadalmasan és körülmenyesen tudta még csak elmondani a legegyszerűbb eseményt, kifejtteni a legfelszínesebb gondolatot is, olyan szűkszavú és sejtető költemények, aminők a skót vagy a magyar népballadák. Viszont a nyelv is instrumentum, mely idő folytán és használat rendjén egyre tökéletesedik, vagy (ez a tökéletesedés) mind kevesebb pazarlással tud mind nagyobb munkát végezni, ebben az esetben gondolatokat és fogalmakat pontosan kifejezni. S nemcsak a nyelv tökéletesedik, hanem, ha szabad e megkülönböztetést tenni, a beszéd is; mindinkább hozzáalakul ahhoz az adott valósághoz, hogy intellektuális embernek a célzás is elég, viszont arra, hogy biztosan célozzon, mind alkalmasabbá teszi a nyelv tökéletesedése. Így keletkezhetik olyasféle költői technika, mely mint a képirásban a Puvisé vagy a mi Fényes Adolfunké, letesz arról, hogy a gyapjút gyapjúnak, a fát érdesnek, a matériát materiálistnak fesse, letesz arról is, hogy körülmenyesen megfesse fény- és árnyék-plasztikájuk minden részletét s színjátásuk minden adalékát, hanem ki nyugodtan, ki nyugtalan, ki hold világot, ki pokol tüzét, ki a füvet, ki az emberi ábrázatot egyszerűsített színekkel s ezeknek mindent tolmácsoló, pótló és helyettesítő erejével festi meg. Ez a festő mód sem egyedül üdvözítő, s – ha mai festő inkább kap rajta, mint régebbi módokon, az ugyanazért van, amiért mai ember inkább jár vasúton vagy gépkocsin, mint parasztszekeren. Meglévén a lehetősége annak, hogy értelmes emberek számára a mondanivalónkat csak megpedzésével mondjuk el, bő kifejtése helyett, a bennünk okvetetlen meglévő gondolatsoroknak, meglévén a lehetősége annak, hogy egy hanggal vagy hasonlattal biztosabban megindítsam felebarátomnak emlékező gépezetét, mintha leltározó felsorolással elbágyasztanám figyelmét; meglévén a lehetősége annak, hogy érzelmeink kapcsolódó értelmi adalékait érzelmeink át teljesebb összeállásra zaklatassam fel, mint az eszén át: alkalmasint mind több költő él majd e lehetőséggel s mind több olyan költői egyéniség találja meg hangját és szavát, akinek egyénisége már e lehetőség szerint alakult, akinek művészete ezekben a műveletekben friss és erős.

Ízes Ízek

Április

Császárburgonya

Enyhén zsírozott tepsibe hosszában félbevágott burgonyákat teszünk, és mindegyik tetejére egy-egy szelet császárszalonnát fektetünk. Sózzuk, borsozzuk és sütőben puhára sütjük. Ecetes, olajos borsos hagymasalátával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Hájas kiflire éhes? Endrői hájas kifli, káposztáslepény... stb. sütését kelt tésztából és egyéb, tájjellegű sütemények készítését vállalom. Telefonszám: 06-66/284-155; 06-20/770-87-80

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók,
szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

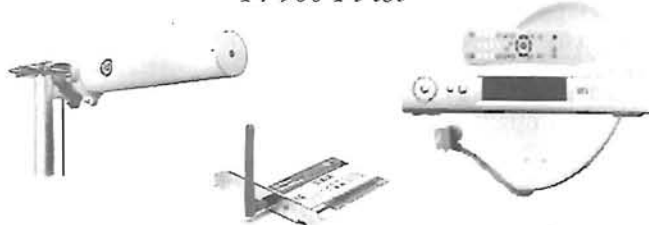
Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telexmax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FARKAS IMRE volt hunyai lakos 71 éves korában megtért Teremtőjéhez. Temetése

Az endrődi róm. kat. Szent Imre fiúiskola 1938-39. tanévben végzett növendékei:

Oláh Dezső, Gyebnár Vendel, Tímár Sándor, Körmendi István, Gellai Mihály, Uhrin László, Szabó Dezső, Tímár Illés, Varjú Gergely, Gubuznai Éva, Varjú Margit, Szabó Irma,

Kiszomboron volt. Gyászolja: felesége, gyermekei, unokái és a rokonság

ÖZV. GIRICZ ILLÉSNÉ GIRICZ ERZSÉBET, aki Endrődön a Blaha L. u. 26-6 alatt élt hosszas betegség után márc. 21-én 78 évesen elhunyt. Gyászolja: családja

GYURICZA IMRÉNÉ VARGA MARGIT, aki korábban Nagylaposton, most Endrődön, az Endrődi u. 57. alatt élt, 82 éves korában, márc. 7-én váratlanul meghalt. Gyászolja: férje, fia és családja

GYURICZA SÁNDORNÉ MÉSZÁROS MAGDOLNA, aki Endrődön lakott március 2-án 89 évesen megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: családja

KNAPCSEK BÁLINTNÉ LAPATINSZKI MAGDOLNA, aki Endrődön élt, márc. 21-én 61 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Gyászolja: családja

KOVÁCS LAJOS, aki Endrődön élt, február 28-án hosszú betegség után 70 évesen elhunyt. Gyászolja: családja, barátai, munkatársai

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy férjem, édesapánk, nagyapánk, dédnagyapánk, PINTÉR VINCE, aki Gyomán élt, február 11-én hosszú, reménytelen betegség után 94 évesen elhunyt.

Köszönjük mindazoknak, akik velünk együtt utolsó földi útjára elkísérték. Örök tiszt

Liziczai Éva, Gyuricza Anna, Debreceni Mária, Pintér Etelka, Kocsondy Katalin, Hornok Gabriella, Böszörményi Lenke, Kovács Ilona, Balla Gizella, Bartha Erzsébet, Szabó Irén, Tímár Adél, Giricz Margit

Szuromi András hitoktató, Nagy Andor tanár,

telettel és szeretettel emlékezünk. A gyászoló család

RAFAEL LAJOS, aki Endrőd, Bányász u. 10. alatt élt, márc. 2-án hosszabb betegség után 69 évesen elhunyt. Gyászolja: felesége és családja

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

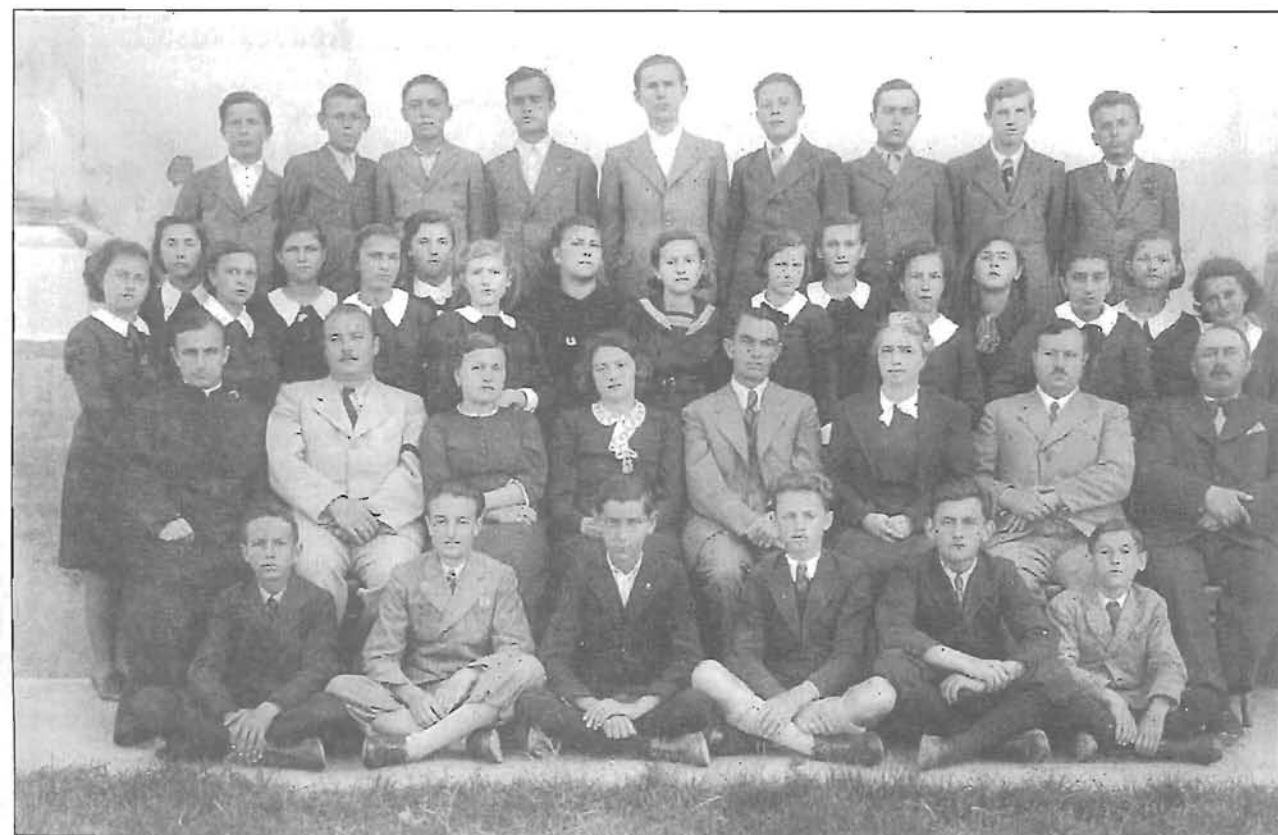
Az endrődi Katolikus Központi Teme-
tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
További információ a plébánián hivatalos
időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Magyari Anna tanár, Kovács Franciska osztályfőnök, Walther György igazgató, Özv. dr. Maác Jánosné tanár, Dr. Csókási Béla tanár, De. Cseh József tanár

Uhrin Gergely, Fülöp Imre, Tímár Ernő, Bányai Árpád, Koloh Bálint, Duda Béla

Fényképalbum

GYOMAENDRŐD MÉLTÓSÁGTELJESEN ÜNNEPELT MÁRCIUS 15-ÉN

Az idén az 1848-as forradalmat Gyomán ünnepeltük meg. Az ünnepség a református templomban kezdődött ünnepi istentisztelettel, melyet Sipos Tas Tőhötöm református esperes úr tartott. Ezután ünnepi beszédet mondott Dr. Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója.

A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola szép ünnepi megemlékezése után az ünneplők kivonultak koszorúzni a hősök emlékművéhez. Felemelő, méltóságteljes megemlékezés volt.

SPORT

A fiúk csapata labdarúgásban két mérkőzést a tavaszi fordulóban még decemberben lejátszott dicséretes eredménnyel.

Itthon Gádorossal 3:3 lett az eredmény.

Az ifik gőlözönnel 9:0-ra győztek.

Helyezés hatodik Gyomaendrőd: 8, 3, 5, 31:19, 27.

Az utolsó meccset Medgyesegyháza ellen annak otthonában 1:0-ra győzelemmel fejezték be.

A tavaszi fordulót itthon vívtuk a tabellán az előkelő ötödik hellyel rendelkező Csabacsüd ellen.

Az erőnléti különbség a vendégek javára billentette a fordulót.

Tabella állása a meccs után: 9, 3, 6, 32:23, harminc ponttal. Következő mérkőzés 2008. március 23-án, Endrődi BSE - Magyarbányegyes, reménykedve nézünk a mérkőzés elé.

Márton Gábor

A Hídknap Faipari Kft.
Gyomaendrőd, Lévai út 21. sz.
Tel: 66/386-694, 30/9531-355

- Bérbeadásra kínál 50 cm széles 160 fm fémzsulat, 25 Ft.-/fm + Áfa/nap
- Eladásra kínál 4 cm vtg Porán bontott hőszigetelő anyagot, 200.-Ft/m² + Áfa
- Vállalja egyedi bútorok, nyílászárók, kerítések, egyéb faipari termékek gyártását.
- Ablakok eladók.
- A tavaszi fametszésből kévébe kötött gallyat befogadjuk a telepünkre, hétfőtől-péntekig, 7⁰⁰ - 16⁰⁰-ig, vagy előre leegyeztetett időpontban.

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Áprilisi ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- megérkeztek a tavaszi vetőmagok, zöldségtelék, virágmagok, virághagymák
- tavaszi lemosó vegyszerek, műtrágyák
- műanyag kukák, kannák, hordók
- balták, fejszék, fűrészek
- láncfűrészek, barkácsgépek
- esőruhákat, gumicsizmák, védőcipők, kesztyűk
- hőszugárzók, olajradiátorok, kályhák
- üstök, üstházak, konyai eszközök
- zárok, lakatok, szegek, csavarok
- festékek, hígítók, ecsetek, fóliák
- alu létrák, ruhaszárítók

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com